

SEIKKAILUPÄIVÄ AIMO RYÖKÄLEEN JALANJÄLJISSÄ

Saimaan Ladun toiminnan kehittäminen tapahtuman avulla

Emmi Kontunen
Opinnäytetyö, syksy 2012
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Järvenpää
Sosiaalialan koulutusohjelma
Diakonisen sosiaalityön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + Diakonian
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Kontunen, Emmi. Seikkailupäivä Aimo Ryökäleen jalanjäljissä. Saimaan Ladun toiminnan kehittäminen tapahtuman avulla. Diak Etelä, Järvenpää, syksy 2012, 52 s, neljä liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma, diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus.

Tässä opinnäytetyössä kuvataan Saimaan Ladun toiminnan kehittämistä tapahtuman avulla. Työn tavoitteena on saada uusia jäseniä mukaan Saimaan Ladun toimintaan sekä suunnitella, toteuttaa ja arvioida tapahtuma. Tämän lisäksi työssä käytetään teoriapohjaa, jossa kerrotaan liikunnan hyödyistä, perheliikunnan merkityksestä sekä liikunnasta syrjäytymistä ehkäisevänä toimintana.

Nykyajan perheet ovat kiireisiä, eivätkä perheenjäsenet ehdi viettää niin paljon aikaa yhdessä, kuin haluaisivat. Kun ihmiset vielä asuivat maaseudulla, perheet kokivat yhteenkuuluvuutta sekä yhteisöllisyyttä tehdessään maatilán töitä yhdessä. Nykyajan perheet hakevat yhteenkuuluvuutta harrastusten avulla.

Liikunnan positiivisista terveysvaikutuksista on lapsille ja aikuisille kiistatonta näyttöä. Lapsena liikuntaa paljon harrastaneet jatkavat todennäköisesti harrastustaan myös aikuisina, joten liikunnalliset elämäntavat kulkevat lapsen mukana läpi elämän.

Tapahtuma toteutettiin Lappeenrannan Myllysaarella syyskuussa 2012. Tapahtuma oli perheille maksuton. Tapahtumassa seikkailtiin rantarosvo Aimo Ryökäleen jalanjäljissä, ja perheet pääsivät kokeilemaan muun muassa melomista, jousiammuntaa, aartenetsintää sekä Metsämörripolkua. Tapahtumasta kerättiin palautetta sekä yleisön edustajilta että talkooväeltä. Annettu palaute oli hyvin positiivista, ja rakentavan palautteen pohjalta koottiin ohjeistus tapahtuman järjestämiseen.

Avainsanat: tapahtuman järjestäminen, toiminnan kehittäminen, Saimaan Latu, Suomen Latu, syrjäytymisen ehkäisy, liikunta

ABSTRACT

Kontunen, Emmi. The day of adventure with Aimo Ryökäle. Developing Saimaan Latu activities by organizing an event.

52 p., 4 appendices. Language: Finnish. Järvenpää, Autumn 2012.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work, Social Services and Education. Degree: Bachelor of Social Services.

This thesis describes how the work at Saimaan Latu association has been elaborated by means of an organized happening. The aim of the thesis project was to attract new members to join the activities of Saimaan Latu, and moreover to plan, implement and evaluate the said event. In addition to this, the theoretical framework used was to help emphasize the benefits of the physical exercise, to encourage families to understand the importance of sports and to value the impact of sports in preventing social exclusion.

Modern families have a busy lifestyle, and they do not have as much time for themselves as they would like to. In the past, when people were living in the countryside and owned farms, family members worked together and a stronger social cohesion and communality existed. Nowadays family members seek communality and social cohesion by sharing a hobby.

There is no doubt of the positive health effects of the physical exercise both in case of children and adults. Those who have been active as a child will most probably continue their sportive activities as adults as well, therefore the regular habit of doing physical exercise will continue with the child throughout the life course.

The event took place at Myllysaari in Lappeenranta, Finland, in September 2012. The event lasted for 5 hours in the afternoon. For families the entrance was free of charge. They had a chance to experience the life of Aimo Ryökäle, a marauder, who lived in Myllysaari a long time ago. So they could try archery and canoes, search for treasures in the sand using metal detectors and maps to get the feeling of how Ryökäle lived his life at the time. There was also a path they could walk through called Metsämörripolku.

Participants and voluntary workers were asked to give their feedback, which turned out to be extremely positive and constructive. Based on the feedback received guidelines were written to reorganize this kind of events in the future.

Key words: Planning an event, developing an organization, Saimaan Latu, Suomen Latu, preventing social exclusion, physical exercise

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 YHTEISÖLLINEN LIIKUNTA SYRJÄYTYMISTÄ EHKÄISEVÄNÄ TOIMINTANA.....	7
2.1 Nykyajan perheiden ajankäyttö	7
2.2 Liikunnan merkitys lapselle ja aikuiselle	8
2.3 Perheet ja liikunta	9
2.4 Yhteisöllinen liikunta syrjäytymistä ehkäisevänä toimintana	10
3 LATU-JÄRJESTÖT SUOMESSA.....	13
3.1 Suomen Latu	13
3.2 Saimaan Latu	14
4 SEIKKAILUPÄIVÄ AIMO RYÖKÄLEEN JALANJÄLJISSÄ.....	15
4.1 Lähtökohdat.....	15
4.2 Suunnittelu	15
4.3 Tapahtuma	17
5 TAPAHTUMAN ARVIOINTI	21
5.1 Palautteiden kerääminen.....	21
5.2 Talkooväen palaute	22
5.3 Yleisön palaute.....	24
6 POHDINTA	28
6.1 Liikunnan tukeminen.....	28
6.2 Saimaan Latu syrjäytymistä ehkäisevänä toimintana	30
6.3 Tapahtuman kehittäminen palautteen pohjalta	32
6.4 Seurakunnan seikkailupäivä.....	33
6.5 Ammatillinen kasvu - opiskelijasta tapahtumajärjestäjäksi	36
LÄHTEET	39
LIITTEET	46

LIITE 1. Ohje tapahtuman järjestämisestä

LIITE 2. Palautekyselylomake yleisölle

LIITE 3. Palautekyselylomake talkooväelle

LIITE 4. Tapahtuman mainos

1 JOHDANTO

Aloitin yhteistyön Saimaan Ladun kanssa kesällä 2012, ja sain lähteä toteuttamaan tavoitteita omista lähtökohdistani. Järjestön puolelta opinnäytetyön tavoitteena oli uusien jäsenten hankkiminen, oma intressini on ollut koko opintojeni ajan päästä järjestämään tapahtuma. Yhteiseksi tavoitteeksi muotoutui tapahtuman suunnittelu, toteuttaminen, arviointi sekä ohjeen laatiminen tapahtuman järjestämisestä.

Oma käsitykseni on, että Saimaan Latu on järjestönä melko tuntematon, varsinkin nuoremmille ihmisille. Oli luonnollista yhdistää Saimaan Ladun toive omaani: tapahtuma toisi Saimaan Ladulle julkisuutta ja uusia ihmisiä mukaan toimintaan. Vastaavasti minä pääsisin toteuttamaan itseäni ja saamaan kokemusta järjestötyöstä. Tämä on itselleni tärkeää, sillä haluan työhön järjestöön valmistuttuani, ja tapahtumajärjestäjän työ kiinnostaa minua suuresti.

Tapahtuma järjestettiin syyskuun alkupuolella 2012. Koko perheen tapahtumassa seikkailtiin rantarosvo Aimo Ryökäleen jalanjäljissä muun muassa etsien edesmenneen Ryökäleen aarretta. Tapahtumapaikkana toimi Lappeenrannan perhepuisto Myllysaari, jossa oli jo valmiiksi puitteet tempuradalle sekä melonnalle. Saimaan Ladun jäsenistä koostuvalla talkooväellä saimme aamupäivän kestävän tapahtuman kunnialla läpi – sekä talkooväen että yleisön palaute oli positiivista.

Opinnäytetyöni raportissa kuvaan tapahtuman suunnittelua, toteutusta sekä arvioin tapahtumaa. Tämän lisäksi olen koonnut tapahtuman järjestämisestä ohjeen, joka löytyy liitteestä 1. Ohjeen tarkoitus on helpottaa seuraavan tapahtuman järjestäjän työtä, sillä Saimaan Ladulla ei toistaiseksi ole ohjetta, jonka avulla lähteä tapahtumaa suunnittelemaan. Tapahtuma oli Saimaan Ladun ensimmäinen suuri tapahtuma. Tapahtumasta tulleen palautteen innostamana Saimaan Latu järjestää uuden tapahtuman vuonna 2013, ja tapahtumasta ollaan tekemässä opinnäytetyötä.

Opinnäytetyöni aihe on ajankohtainen, koska perheillä ei tunnetusti ole nykyään aikaa toimia yhdessä. Osallistumalla tapahtumaan perheet viettävät päivän

yhdessä, mikä lisää perheen yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tapahtumassa tapaa muita perheitä, jolloin toiminta voi toimia ennaltaehkäisevänä syrjäytymistyönä. Tämä kuvastaa yksilön psyykkistä ja sosiaalista puolta. Fyysisestä näkökulmasta katsottuna liikunnalla on merkitystä ihmisen fyysiseen ja psyykkiseen jaksamiseen.

Käsittelen opinnäytetyöni teoriaosassa perheiden ajankäyttöä nykyaikana, liikunnan fyysisiä ja psyykkisiä vaikutuksia aikuiselle ja lapselle sekä perheen liikkumista. Tämän lisäksi selvitän liikuntaa syrjäytymistä ennaltaehkäisevänä toimintana. Teoriaosuuden jälkeen kuvaan Suomen Ladun sekä sen alajärjestön Saimaan Ladun toimintaa, sekä Saimaan Ladun järjestämää tapahtumaa, jossa olin mukana. Selvitän tapahtuman eri vaiheita ja painotan tapahtuman arviointia palautteiden pohjalta. Lopussa pohdin liikkumista tukevaa toimintaa, ja Saimaan Ladun toimintaa syrjäytymistä ehkäisevän työn näkökulmasta. Tämän jälkeen pohdin tapahtuman kehittämistä annettujen palautteiden pohjalta.

Valmistun kirkon virkaan, joten opinnäytetyöni sisältää kirkollisen näkökulman: pohdin luvussa 6.4 seurakunnan sekä Saimaan Ladun toiminnan yhteisiä piirteitä ja tuon tapahtuman idean seurakuntaan. Opinnäytetyöni lopuksi pohdin omaa ammatillista kasvuani opinnäytetyöprosessin aikana.

2 YHTEISÖLLINEN LIIKUNTA SYRJÄYTYMISTÄ EHKÄISEVÄNÄ TOIMINTANA

2.1 Nykyajan perheiden ajankäyttö

Tilastokeskus on julkaissut 2000-luvun taitteen perheiden ajankäyttöä koskevan tutkimuksen vuonna 2010. Tutkimuksen mukaan kolme neljästä äidistä ja lähes sama määrä isistä koki, ettei heillä ollut tarpeeksi aikaa liikuntaan ja yhdessä oloon lastensa kanssa. (Pääkkönen 2010, 109.) Samaan tulokseen tulivat myös Julkunen, Nätti & Anttila (2004) vuonna 2001 tehdyssä tutkimuksessa: yli puolet korkeakoulututkinnon suorittaneista, työssäkäyvistä 18–64-vuotiaista halusi lisää aikaa muun muassa liikuntaan, perheelleen sekä sosiaaliseen elämään (Julkunen ym. 2004).

Työssä koettu väsymys heijastuu koko perheen hyvinvointiin, sillä uupuneet vanhemmat eivät jaksakaan olla yhtä kiinnostuneita lastensa harrastuksista tai tarpeista kuin työssään hyvin jaksavat. Lapsille on kuitenkin hyvin tärkeää viettää yhteistä aikaa itselleen läheisten ihmisten kanssa. (Pulkkinen 2002, 150.)

On tutkittu, miten suomalaisten 10-64-vuotiaiden ajankäyttö jakautuu vuorokauden aikana. Vertailussa ovat vuodet 1979, 1987, 1999 ja 2009. Eroa ei ole paljon esimerkiksi kodinhoitoon käytetyssä ajassa: vuonna 1979 kotitöihin käytettiin aikaa 11 minuuttia vuorokaudesta, kun vuonna 2009 aikaa käytettiin 18 minuuttia. Työhön ja työmatkoihin käytettiin vuonna 1979 aikaa 3 tuntia 41 minuuttia, kun vuonna 2009 vastaava aika oli 3 tuntia 2 minuuttia. Opintoihin puolestaan käytettiin vuonna 1979 1 tunti ja 17 minuuttia, kun vuonna 2009 opiskeluun käytettiin tasan tunti vuorokaudessa. (Tilastokeskus 2009.)

Merkittävin ero oli vapaa-ajassa: 2009 vapaa-aikaan kului vuorokaudessa 6 tuntia 15 minuuttia, kun vuonna 1979 vapaa-aikaa oli 5 tuntia 38 minuuttia. Tietokoneen osuus oli 45 minuuttia ja television katselun 2 tuntia 5 minuuttia päivässä vuonna 2009. Perheen kanssa seurusteluun käytettiin aikaa 6 minuuttia päivästä vuonna 2012, mikä on puolet vähemmän kuin vuonna 1979.

Tuttujen kanssa seurusteluun sitä vastoin käytettiin aikaa 45 minuuttia päivästä vuonna 2009. (Tilastokeskus 2009.)

2.2 Liikunnan merkitys lapselle ja aikuiselle

Lapsille liikunta on tapa purkaa ylimääräistä energiaa, ja liikkunut lapsi myös usein nukkuu riittävästi (Suomen Sydänliitto ry i.a.). Lapsilla liikkumattomuus lisää ylipainoa sekä tuki- ja liikuntaelinten sairauksia (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos i.a.). Liikunnan merkitys on sitä suurempi, mitä pienempi lapsi on kyseessä (Telama ym. 2001).

Kaikki lapset eivät liiku tarpeeksi, jolloin he tarvitsevat organisointia, kehotuksia ja tukea aikuisilta. Usein liikuntaharrastukset liittyvät kilpaurheiluun, mikä ei sovi kaikille lapsille: lapsi voi kokea huonommuudentunnetta, jos ei ole tarpeeksi hyvä ja saa tarpeeksi hyviä tuloksia. Parhaimmillaan liikunta voi kuitenkin tukea lapsen minäkäsityksen kehittymistä fyysisen kehittymisen lisäksi. Tällöin liikunta on lähtöisin lapsen omista lähtökohdista ja tarpeista. (Pulkkinen 2002, 106–107.)

Liikunta kasvattaa lapsen itsetuntoa, edistää vireyttä sekä oppimista (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos i.a.). Tämän lisäksi liikkuminen auttaa lasta muun muassa kehittämään motorisia taitoja, edistää lapsen keskittymiskykyä ja tukee lapsen matemaattisen ja kielellisen ajattelun kehittymistä. Liikunta myös vahvistaa luustoa, auttaa painonhallinnassa ja kehittää hengitys- ja verenkiertoelimistöä. (Suomen Sydänliitto ry i.a.) Lintusen (2000) ja Telaman (2000) mukaan on tutkittu, että pedagogisesti oikein järjestetyt liikunnan tilanteet voivat kehittää lapsen moraalista ajattelua, sosiaalisuutta ja minäkäsitystä (Telama ym. 2001). Lapsena aktiivisesti liikkuneet jatkavat todennäköisesti liikunnan harrastamista myös aikuisina, jolloin liikunnan terveyshyödyt korostuvat. (Suomen Sydänliitto ry i.a.)

Aikuinen, joka harrastaa liikuntaa, voi ennaltaehkäistä ja hoitaa monia pitkäaikaissairauksia. Näitä sairauksia ovat esimerkiksi tyypin 2 diabetes, korkea verenpaine, sepelvaltimotauti, sydämen vajaatoiminta, astma, niska- ja

alaselvävaivat, polven nivelrikko, lihavuus sekä masennus. Liikunta on myös tärkeä osa näiden pitkäaikaissairauksien kuntoutusta. (Tarnanen ym. 2006.)

2.3 Perheet ja liikunta

Huotari käyttää pro gradussaan perheliikuntasykliä kuvaamaan liikuntaa eri ikävaiheissa aina vauvasta vanhuuteen. Perheliikuntasyklin mukaan lapsi harrastaa liikuntaa perheensä ja kavereidensa kanssa neljästä kahteentoista ikävuoteen saakka. Kahteentoista ikävuoteen mennessä lapsi on siirtynyt perheen kanssa liikkumisesta kavereiden kanssa liikkumiseen, ja murrosiässä itsenäiseen harrastamiseen, jolloin kavereilla ei ole enää suurta merkitystä lajin valinnassa. Itsenäinen harrastaminen jatkuu aikuiselämään, kunnes aikuinen saa omia lapsia, ja alkaa harrastaa lastensa kanssa liikuntaa. Näin sykli alkaa alusta. (Huotari 2000, 87.) Syklin toteutuminen nyky-yhteiskunnassa on kuitenkin haastavaa, sillä ohjattua liikuntaa harrastetaan oman vertaisryhmän kanssa oman perheen sijaan. (Huotari 2000, 35.)

Perhe vaikuttaa lapsen tapaan liikkua, ja vanhemmat vaikuttavat lasten liikuntaharrastuksiin muutenkin kuin omalla esimerkillään. Tutkimusten mukaan se, että vanhemmat kuljettavat lapset harrastamaan, vaikuttaa merkittävästi lasten liikkumiseen. Myös vanhempien kannustava asenne on tärkeä lapselle. (Suihkonen & Virolainen 2002.) Arvosen (2004) mukaan nykyajan perheiden yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus eivät enää tule yhteisestä työnteosta, kuten maaseudulla. Myöhäismodernissa perheessä yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta etsitään perheen yhteisten harrastusten avulla. Myös aktiivisesti urheilua harrastavan lapsen tai nuoren harrastusta tuetaan koko perheen voimin. (Arvonen 2004.)

Pysyvät liikuntatottumukset ovat tärkeitä, sillä liikunta voi ennaltaehkäistä lukuisia pitkäaikaissairauksia. Pysyvät liikuntatottumukset kehittyvät parhaiten, jos perheen vanhemmat liikkuvat säännöllisesti (Mustikkamaa, Sandel & Kainulainen 2011). Myös varttuneempien sisarusten esimerkki sekä tuki ovat lapselle tärkeitä (Huotari 2000, 37).

Taloudellinen puoli voi vaikuttaa suuresti lasten liikuntaharrastuksen valintaan, sillä useat harrastukset ovat kalliita. Esimerkiksi Lahdessa jääkiekkoharrastus maksaa 100€ kuukaudessa, eikä summa sisällä pelivarusteiden hankintakuluja. Ala-asteikäisten lasten hiihtoharrastus maksaa 100€ vuodessa ilman välineitä. Suunnistus maksaa 45-70€ per kausi riippuen siitä, paljonko tapahtumia kaudelle sijoittuu. (Etelä-Suomen Sanomat 2008.)

Kustannusten pienentämiseksi on ehdotettu muun muassa yhteislisenssiä. Yhteislisenssin ostanut voisi harrastaa useampaa lajia, jolloin joka lajiin ei tarvitsisi ostaa omaa lisenssiä. Tämä pienentäisi kustannuksia ja kannustaisi monipuolisempaan liikuntaan. Myös stipendien antamista vähävaraisille perheille on ehdotettu, jotta liikunta saataisiin tasa-arvoiseksi. (Järvinen, Koivisto & Ruuskanen-Himma 2005.)

2.4 Yhteisöllinen liikunta syrjäytymistä ehkäisevänä toimintana

Tyypillisesti lapset solmivat ala-asteikäisinä ystävyssuhteita. Pojat ovat usein osa suurempia ryhmiä, kun taas tytöt solmivat enemmän kahdenvälisiä suhteita. Syrjäytynyt lapsi ei koe olevansa tärkeä tai hyödyllinen kenellekään, eikä ole osa mitään ryhmää. Lapselle on tärkeää, että hän osa yhteisöä, jossa hän voi muodostaa ystävyssuhteita. Yhteisön lisäksi lapsi tarvitsee tunnustusta saavutuksistaan, tunteen, että hänen läsnäolonsa huomioidaan sekä hänen työnsä on tärkeä. Lapsen perusturvallisuus vahvistuu, kun lapsi kokee kuuluvansa yhteisöön. (Pulkkinen 2002, 112.) Yhteisöllinen liikunta voi ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä merkittävästi (Terveystieteiden tutkimuskeskus i.a.)

Pohjois-Amerikassa on tutkittu, että koulun harrastustoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten arvosanat ovat korkeammat ja he ovat useammin läsnä oppitunneilla kuin harrastustoimintaan osallistumattomat. Koulun harrastustoimintaan osallistuvat harvemmin putoavat koulusta, käyttävät harvemmin päihteitä tai harjoittavat rikollista toimintaa. Koulun harrastustoimintaan osallistuvilla ei myöskään ole yhtä paljon häiriökäyttäytymistä koulussa kuin heillä, jotka eivät toimintaan osallistu. Harrastustoiminta esimerkiksi

opiskelijakunnan hallituksessa voi ohjata osallistujan käsityksiä koulutuksen tärkeydestä, voi auttaa käsittelemään erimielisyyksiä keskustelemalla ja näin ehkäistä väkivaltaista käyttäytymistä. Harrastustoiminta voi olla esimerkiksi koulun bändissä soittaminen, kielten kursseille osallistuminen tai eri pelaaminen urheilujoukkueessa. (Brown i.a.)

Suomessa vastaavaa kerhotoimintaa on kokeiltu MUKAVA-hankkeen kokonaiskoulupäivä-projektissa. Esimerkiksi liikuntaryhmään osallistuminen lisäisi osallistujan verkostoitumista muiden liikunnasta kiinnostuneiden kanssa ja edistäisi myönteisiä kokemuksia koulusta edistään koulutyötä (Pulkinen 2002, 241–251). Kokonaiskoulupäivä-projekti muutti nimensä eheytytyksi koulupäiväksi, koska kokonaiskoulupäivä sai nimenä aikaan negatiivisia mielikuvia toiminnasta. Eheytetty koulupäivä oli kolmivuotinen kokeilu, jonka tulokset olivat samankaltaisia kuin Pohjois-Amerikan tutkimuksessa: lasten koulumotivaatio kasvoi, kiusaaminen väheni, koulussa käytiin useammin ja myös opettajien viihtyvyys parani. Kokeilun piirissä olleista koululaisista 60 % osallistui kerhotoimintaan. Toiminta maksaa kunnalle 100–400 € vuodessa riippuen koulun koosta. (Mukava-hanke i.a.)

MUKAVA-hankkeen lisäksi on myös muita hankkeita sekä projekteja, jotka aktivoivat lapsia liikkumaan. Erkkilän (2011) mukaan Helsingissä järjestetään monessa koulussa liikuntaa ennen ja jälkeen koulupäivän, jotta lasten ei tarvitsisi olla yksin kotona. Toiminta lisää lasten osallisuutta sekä ennaltaehkäisee syrjäytymistä. (Erkkilä 2011.) Myös Nuori Suomi on järjestänyt liikuntaa koululaisille: Koululaiset liikkeelle -kehittämishankkeen erityishaasteena on aktivoida liian vähän liikkuvat lapset innostumaan liikunnasta. Hanke käynnistyi vuonna 2006. Lisäksi opetusministeriö on käynnistänyt vuonna 2009 Liikkuva koulu-hankkeen. Hankkeen tarkoituksena on ollut lisätä liikuntaa keskelle koulupäiviä ja saada koululaiset aktiivisiksi fyysisesti. (Rajala 2010, 7–8.)

Suomessa syrjäytymistä ehkäisevää työtä tekee esimerkiksi Icehearts, joka on kehitetty edistämään lasten ja nuorten hyvinvointia. Toiminnassa ovat mukana sosiaali- ja opetustoimen henkilöstö, ja Icehearts toimii yhteistyössä kuntien peruspalveluiden kanssa. Icehearts on joukkueurheilua, joka toimii koulun,

sosiaalityön ja vapaa-ajan tukena. Toimintamallin arvopohjana on ajatus, jonka mukaan jokaiselle lapselle tulee antaa mahdollisuus. (Icehearts i.a.)

Iceheartsin toimintaa on tutkittu opinnäytetöissä sekä pro gradu -tutkimuksessa (Icehearts i.a. a). Kimmo Pölkki (2011) toteaa opinnäytetyönsä tuloksissa, että tutkimukseen osallistuneet pojat kokevat osallistumisen Icehearts-toimintaan tukeneen heidän kasvuaan. Osa pojista kertoi saaneensa toiminnan kautta uusia ystäviä ja uuden harrastuksen. Poikien käytös oli myös muuttunut rauhallisemmaksi toiminnan aikana. (Pölkki 201, 26.)

Kallionpään ja Saineen (2011) tekemä opinnäytetyö kuvasi Iceheartsin työtä mukana olevien lasten vanhempien näkökulmasta. Vanhempien mielestä Icehearts oli tukenut heidän omaa kasvatustyötänsä. Toiminnassa mukana olevat lapset olivat luoneet ihmissuhteita toiminnan avulla ja toiminta oli vaikuttanut positiivisesti lasten koulunkäyntiin. Tutkimuksen mukaan yhteistyö koulun, toiminnan ja vanhempien välillä toimi erittäin hyvin, jolloin yhteistyö tuki vanhempien kasvatustyötä. (Kallionpää & Saine 2011, 18–20, 22.)

Syrjäytymistä ehkäisevä harrastustoiminta voi luonnollisesti olla muutakin kuin liikuntaa. Riikka Åstrand on pro gradu-tutkimuksessaan tutkinut Icehearts-toiminnan sekä Suvelan sirkustoiminnan merkitystä syrjäytymistä ehkäisevänä toimintana. Åstrand toteaa, että harrastus voi ennaltaehkäistä syrjäytymistä, jos seuraavat seikat otetaan huomioon: vanhempien rahallisen panostuksen vähyys, harrastuksen saatavuus, vahva aikuisten ja lasten muodostama yhteisö, yhteisvastuu lapsista sekä lajivalinnan merkitys. (Åstrand 2007, 107–110, 116.)

Siinä missä jääkiekko on tarkkaan rajattu lajivalinta, sirkusharrastuksessa voi kokeilla esimerkiksi klovneriaa, taikuutta tai akrobatiaa. Molempia harrastuksia yhdistävät lajin harrastamisen halpa hinta / maksuttomuus, maantieteellinen sijainti tai mahdollisuus saada kyyti harrastukseen, harrastuksen tarjoama tiivis ja turvallinen ihmissuhdeverkosto sekä lasten kasvun tukeminen. Myös lajin ohjaajan omistautuminen, saatavilla oleminen sekä kyky innostaa lapsi mukaan toimintaan mainittiin tärkeinä tekijöinä. (Åstrand 2007, 107–110, 116, 128.)

3 LATU-JÄRJESTÖT SUOMESSA

3.1 Suomen Latu

Suomen Latu on vuonna 1938 perustettu keskusjärjestö, jonka alle kuuluu 222 jäsenyhdistystä ja 78 000 jäsentä (Suomen Latu i.a). Suomen Latu pyrkii parantamaan ulkoilumahdollisuuksia niin latuyhdistyksissä kuin valtakunnallisestikin. (Suomen Latu i.a. a). Suomen Ladun visiona on, että suomalaiset olisivat liikuntaa harrastavana kansana maailman kärkeä vuonna 2015. Tähän tavoitteeseen päästäkseen Suomen Latu painottaa vuosien 2008–2015 strategiassaan yhteisöllisyyttä, aktiivista vaikuttamista, ulkoilun ja retkeilyn asiantuntijuutta, vahvaa paikallistason toimintaa sekä tehokasta organisaatiota ja hallintoon. Suomen Ladun arvoja ovat hyvinvointi, kestävä kehitys, tasavertaisuus sekä yhteisöllisyys. (Suomen Latu i.a. b.)

Suomen Latu on ainoita matalan kynnyksen liikkujien edunvalvojia. Edunvalvonta on kuulunut kiinteästi Suomen Ladun toimintaan, sillä luonnon virkistyskäyttö sekä ulkoilu ovat hajautuneet hallinnollisesti. Koska ulkoilu ja luonnon virkistyskäyttö kuuluvat eri ministeriöihin ja hallintojen reuna-alueille, saatetaan sieltä vähentää resursseja. Aktiivinen vaikuttaminen, hankkeiden raportointi sekä yhteydet eduskuntaan ovatkin tärkeä osa Suomen Ladun toimintaa. (Alanen 2011.)

Suomen Latu muun muassa antaa koulutusta ja tukee paikallisyhdistysten toimintaa (Karlsson i.a.). Keskusjärjestö on myös julkaissut vuonna 2012 käsikirjan jokamiehenoikeuksista, jonka on tarkoitus paitsi tuottaa lisätietoa jokamiehenoikeuksista liikkujille, myös tuoda tietoa päättäjille luonnon virkistystoiminnasta (Valtion ympäristöhallinto 2012.)

Yhdessä -teema näkyy Suomen Ladun viestinnässä sekä jäsenyhdistysten toiminnassa. Teeman tarkoituksena on lisätä yhdessäoloa ulkoilun merkeissä, jolloin yhdessäolo kannustaisi ihmisiä lähtemään ulos. Vaikka jäsenyhdistyksissä on paljon toimintaa, aktiivisesti käyviä on vain pieni osa. Suomen Latu pyrkiiikin kehittämään toimintaansa niin, että jäsenet voisivat

nauttia liikunnasta yhdessä. Tästä esimerkkinä geokätköily, mikä on hyvä perhelaji. (Asikainen i.a.)

3.2 Saimaan Latu

Saimaan Latu perustettiin vuonna 1951 Lappeenrannassa. Saimaan Latu on Suomen Ladun jäsenyhdistys. Vuonna 2009 Saimaan Ladulla oli jäseniä noin 1800. (Saimaan Latu i.a.)

Saimaan Latu järjestää esimerkiksi melontaa, hiihtoa ja pyöräilyä, Muumi-hihtokoulua, talviuintia, Metsämörritoimintaa sekä patikointia (Saimaan Latu i.a. a). Lisäksi Saimaan Latu on järjestänyt geokätköilystä kertovan infotilaisuuden (Saimaan Latu 2012). Liikunta tapahtuu Lappeenrannassa ja lähialueilla. Poikkeuksia ovat esimerkiksi ruskaretket Kuusamoon ja Muurmanskiin (Saimaan Latu i.a. b). Saimaan Ladulta voi myös vuokrata välineitä ahkiosta kanoottiin ja lumikengistä trangiaan. (Saimaan Latu 2012 a). Yhdistyksen Internet-sivuilta löytyy myös tietoa Lappeenrannan ja lähialueiden retkeilyreiteistä (Saimaan Latu 2010).

Jäsenyys Saimaan Ladussa maksaa yhdelle ihmiselle 23 €, alle 19-vuotiaalle 10 € ja koko perheelle yhteensä 30 € vuodessa (Suomen Latu i.a. c). Moniin muihin järjestöihin ja liikuntaharrastuksiin verrattuna Saimaan Latu on siis hyvin edullinen, ja samalla jäsenmaksulla voi osallistua kaikkiin eri liikuntamuotoihin. Edullinen jäsenmaksu mahdollistaa sen, että Saimaan Ladun toimintaan voi osallistua, vaikka perhe olisi taloudellisesti heikossa asemassa: vaikka 30 € voi olla perheelle suuri raha, on se hyvin edullinen vaihtoehto vuoden harrastamiselle. Jos nelihenkinen perhe ottaa vuoden jäsenyyden, yhden perheenjäsenen harrastaminen maksaa 7,5 € vuodessa. Tällöin kuukausihinnaksi jää reilu 0,60 € perheenjäsentä kohti.

4 SEIKKAILUPÄIVÄ AIMO RYÖKÄLEEN JALANJÄLJISSÄ

4.1 Lähtökohdat

Tutustuin Saimaan Ladun toimintaan Marja Kurkaan kautta, ja opinnäytetyöohjaajakseni tuli jäsensihteeri sekä aktiivijäsen Henri Kekkonen. Keskustelin Kekkosen kanssa siitä, mitä Saimaan Latu opinnäytetyöltä toivoi, ja mitkä olivat minun intressini. Kekkonen kertoi, että Saimaan Latu toivoi sellaista opinnäytetyötä, joka aktivoisi ihmisiä liikkumaan ja liittymään jäseneksi Saimaan Ladun toimintaan. Oma intressini on ollut koko opiskeluajan tapahtuman järjestämisessä, joten oli luonnollista yhdistää tavoitteet.

Juteltuani Saimaan Ladun jäsenien kanssa, kävi ilmi, ettei Saimaan Latu ole kovin tunnettu järjestö Lappeenrannassa. Ongelmana oli myös se, etteivät ihmiset tuntuneet huomaavan paikallislehden seurapalstoilla olleita ilmoituksia Saimaan Ladun yleisistä tapahtumista, kuten patikkaretkistä. Myös kuva siitä, mitä Saimaan Latu tekee ja millaista toimintaa se tarjoaa, tuntui olevan epäselvä. Tapahtuman järjestäminen vastasi molempien tavoitteisiin: tapahtuman järjestäminen toisi Saimaan Ladulle näkyvyyttä ja uudet ihmiset löytäisivät mukaan toimintaan.

Yksipäiväisen tapahtuman järjestämisen kanssa kilpaili ajatus alakouluille järjestettävistä tapahtumista kouluajalla, jolloin Saimaan Latu olisi ollut järjestämässä koululaisille liikuntapäiviä. Tulimme kuitenkin siihen tulokseen, että yhden päivän tapahtuma tavoittaisi suuremman yleisön ja olisi helpompi järjestää, joten lähdimme suunnittelemaan seikkailupäivää perheille.

4.2 Suunnittelu

Tapahtuman idea oli järjestää toimintarasteja, jotka esittelisivät Saimaan Ladun toimintaa. Lopullisiksi rasteiksi muotoutuivat Metsämörripolku, jousiammunta, tempurata, melonta sekä aartenetsintä. Aartenetsintä sisälsi geokätkentää, jossa etsittiin aarretta gps-laitteen avulla, aartenetsintää tavallisen kartan

avulla sekä aartenetsintää metallinpaljastimen avulla. Lisäksi paikalla oli oheistrasteja, kuten mölkyn pelaamista sekä erilaisia pallopelejä. Rastit oli tehty koko perheille sopiviksi, ja esimerkiksi melonnassa perheen aikuiset meloivat lasten kanssa. Kaksikossa pääsi melomaan kerralla aikuinen ja yksi lapsi, kun taas intiaanikanootissa saattoi olla yhden vanhemman kanssa kaksikin lasta. Tapahtuman tarkoituksena oli, että vanhemmat kulkisivat lasten mukana ja olisivat mukana suorittamassa rasteja. Tämä onnistui hyvin: vanhemmat kulkivat lasten mukana rastilta toiselle ja osallistuivat aktiivisesti rastien suorittamiseen.

Paikaksi valitsin Lappeenrannan perhepuisto Myllysaaren, sillä Myllysaaren sijainti oli myös hyvä keskustaan nähden, ja paikalla oli hyvin parkkipaikkoja. Myllysaarella oli järjestetty kesällä paljon toimintaa nuorille, joten oli luonnollista valita se myös perheiden tapahtuman paikaksi. Lisäksi paikalla oli hyvät puitteet kaikille rasteille: leikkipuistoa käytimme temppuradan pohjana, hiekkaranta sekä lentopallokentät soveltuivat aartenetsintään, ranta sopi melontaan ja niemen kärjessä oli suojaisa paikka jousiammunnalle. Myös Metsämörripolulle oli hyvin tilaa.

Suunnittelussa mukana olivat Henri Kekkosen lisäksi Ulla-Maija Käkelä, joka vetää lasten Metsämörritoimintaa sekä Muumi-hiihtokoulua. Lisäksi Saimaan Ladun aktiivijäsenet Marja Kurkaa sekä Merja Valkonen olivat tiiviisti mukana suunnittelu- sekä toteutusvaiheessa. Tapahtuma suunniteltiin pidettäväksi Metsämörin juhlatiimin yhteydessä viikolla 38, mutta suurin osa tapahtuman järjestäjistä oli tuolloin ruskaretkellä Kuusamossa. Päätimme ohjaajani kanssa aikaistaa tapahtumaa, sillä syyskuun loppu olisi sään puolesta luultavasti huonompi. Tapahtuma oli osa Metsämörin juhlatiimikkoa, vaikka tapahtuma järjestettiin jo viikolla 36.

Aikaistettu ajankohta loi kiirettä järjestämiselle, ja aikaa ennen tapahtumaa jäi suunnitteluun sekä järjestämiseen kuusi viikkoa. Suunnittelun aloitin varaamalla Myllysaaren Lappeenrannan kaupungin liikuntatoimelta, ja tämän jälkeen kirjoitin turvallisuus- ja pelastussuunnitelman kaupungin pelastustoimelle. Minulla on suhteita Rutolan vapaapalokuntaan, ja kysyin heitä mukaan tapahtumaan. VPK ei kuitenkaan päässyt paikalle, jolloin pelastus- ja

turvallisuussuunnitelmaa tuli osittain korjata: tarvitsimme järjestyksenvalvoja sekä ensiapuvastaavia.

Henri Kekkosella oli kontakteja Saimaan Ladun jäseniin, ja saimme runsaasti talkooväkeä jäsenistä. Kaksi Saimaan Ladun jäsentä toimivat järjestyksenvalvojina ja sain mukaan kaksi ystävääni, jotka toimivat ensiapuvastaavina. Kun turvallisuus- ja pelastussuunnitelma meni hyväksytysti läpi, sain sen liitteeksi poliisin ilmoituslomakkeeseen. Lähetin myös ilmoituksen elintarvikemyynnistä Lappeenrannan kaupungin ympäristötoimelle, sillä tapahtumassa myytiin makkaraa ja mehua. Piirsin itse mainokset tapahtumaa varten, ja mainos löytyy liitteestä 4.

Aartenetsintää varten Saimaan Ladun jäsen Mika Hartikka oli kirjoittanut kehyskertomuksen Aimo Ryökäleestä, Etelä-Saimaan vesistöjen hurjimmasta rosvosta, jonka aarretta rastilla etsittiin. Ajatus Ryökäleen aarteesta oli loistava, ja päätimme perustaa koko tapahtuman Ryökäleen tarinan ympärille. Tapahtumaan oli muutoksen aikaan muutama viikko, ja olimme valmiita levittämään mainoksia. Koska tapahtumalle tulikin teema, eivät jo valmiit mainokset sopineet siihen lainkaan. Tein vuorokaudessa uudet mainokset, joita sitten levitimme yhdessä jäsenten kanssa Lappeenrannan kauppoihin, päiväkoteihin sekä kirjastoihin.

Olimme myös yhteyksissä ilmaisjakelulehti Varttiin, paikallislehti Etelä-Saimaaseen sekä Etelä-Karjalan radioon. Vartti teki hyvän kokoisen jutun tapahtumasta, ja se julkaistiin muutamaa päivää ennen tapahtumaa. Etelä-Saimaassa oli tapahtuman maksettu ilmoitus perjantaina, päivää ennen tapahtumaa.

4.3 Tapahtuma

Tapahtumapäivän aamuna paikalla oli jäseniä laittamassa rasteja kuntoon. Teltat saimme ystävältäni, ja ne pystytettiin info- sekä makkaranpaistopistettä varten. Talkooväki pystytti rastit ja ensimmäiset perheet saapuivat tapahtumapaikalle yhdeksän jälkeen aamulla. Vaihtelevasta säästä huolimatta yleisöä oli tasaisesti tapahtumapaikalla koko päivän ajan.

Perheiden saapuessa tapahtumapaikalle heidät ohjattiin infopisteelle, jossa he kuulivat Aimo Ryökäleen tarinan. Tarinan jälkeen perhe sai rastikortin, johon he saivat leiman jokaisesta suoritetusta rastista. Rasteja sai kiertää vapaavalintaisessa järjestyksessä, eikä kaikilla rasteilla ollut pakko käydä. Leimaan oikeuttavia rasteja olivat jousiammunta, melonta, aarteensintä sekä tempurata. Oheistrasteilla sai käydä vapaasti, mutta niiden suorittamisesta ei saanut leimoja.

Jousiammunta oli myös Ryökäleen mieluisimpia harrastuksia, mikä auttoi häntä paljon sekä ammatissa että ruoan hankinnassa. (Hartikka 2012).

Jousiammuntarastilla perheet pääsivät kokeilemaan tauluun ampumista. Taulussa oli kuva jäniksestä, koska Aimo Ryökäle oli käyttänyt jousipyssyään ruoan hankinnassa. Moni lapsi piti jousiammunnasta niin paljon, että halusi päästä ampumaan uudelleenkin. Ammuntapaikka oli turvallisuussyistä eristetty pressulla, ja se sijaitsi suojaisassa paikassa.

Melonta puolestaan liittyi ryöstämiseen:

Monesti Aimo Ryökäle vaani tervahöyryjä aivan rannan tuntumassa. Hän liikkui kajakilla meloen. Vain siten hän saattoi saavuttaa tarpeeksi nopeasti ja äänettömästi monet Saimaalla liikkuvat alukset. Melonnassa Ryökäle olikin taitava. (Hartikka 2012.)

Perheet pääsivät kokeilemaan tätä Ryökäleen liikkumistapaa melontarastilla, jossa oli mahdollisuus meloa aikuisten tai lasten kaksikolla sekä intiaanikanootilla. Jos lapset olivat tarpeeksi vanhoja, he saattoivat meloa kahdestaan. Pienemmät lapset olivat usein intiaanikanootin kyydissä vanhempien meloessa. Melonta tapahtui mehupurkein rajatulla alueella, ja lähtö oli hiekkarannalta. Vaikka matala pohja vaikeuttikin hieman melomista, oli se turvallisempi ja helpompi pienille lapsille, kuin laiturilta lähteminen.

On yleisesti tiedetty, että vanhoilla ihmisillä muisti pätkii. Sen vuoksi täytyi myös Aimo Ryökäleen piirtää itselleen aarrekartta, jotta hän tarpeen tullen voisi löytää säästönsä. Muistisääntöjäkin oli kaikenvaraksi useita eivätkä kaikki rahat suinkaan olleet samassa paikassa. Jotkut vanhat sananlaskut, kummalliset numerosarjat ja

kuva-arvoitukset arvellaan olevan Ryökäleen vihjeitä hänen aarteelleen, jos vain niitä ymmärrettäisiin ja osattaisiin tulkita. (Hartikka 2012.) Aarretta etsittiin monin eri keinoin, ja hiekasta löytyneet pinssit perheet saivat pitää itsellään muistoina. Osa rasteista oli piilotettu metsään, ja perheet saivat ratkoa arvoituksia löytääkseen ne.

Myllysaaren leikkipuisto toimi temppuradan pohjana, ja muutamalla lisäyksellä saimme temppuradan hetkessä valmiiksi. Temppuradalla tuli muun muassa tasapainoilla vetoliinan päällä, hyppiä esteiden yli sekä päästä renkaiden läpi koskettamatta niitä. Hartikan (2012) mukaan Aimo Ryökäle oli itse hyvin ketterä, ja lapset pääsivät temppuradalla kohtaamaan samoja haasteita, kuin Aimo Ryökäle:

Ryökäleen talolle pääseminen ei ollut helppoa. Sinne piti hiipiä hiljaa, kurottaa korkealle, kiivetä, roikkua, pomppia ja tasapainoilla taitavasti. Vain siten saattoi päästä perille ja vain taitavimmat siinä onnistuivat. (Hartikka 2012.)

Metsämörripolulla perheet pääsivät tutustumaan luontoon eri tavoin: tunnustelemalla puiden runkoja, etsimällä pehmeitä ja kovia asioita, hyppimällä sekä kuuntelemalla metsän ääniä. Metsämörripolku ei ollut pääraasti, joten se ei liittynyt suoraan kehyskertomukseen. Aimo Ryökäle on kuitenkin asunut metsässä, joten hänen on täytynyt tuntea luonto hyvin. Metsämörripolku lähti melontarastin vierestä, ja polku kulki pitkin aluetta. Polulla perheet saivat edetä joko ohjaajan kanssa tai omaan tahtiin, ja suorittaa niitä tehtäviä, joita halusivat.

Olimme suunnitelleet, että kun oli kiertänyt kaikki neljä pääraastia, saisi kunniakirjan. Päätimme kuitenkin jo tapahtuman alussa, että kunniakirjan saisi, jos yksikin pääraasti oli suoritettu. Läheskään kaikki perheet eivät käyneet kaikilla rasteilla, joten päätimme antaa kunniakirjat jo yhden rastin suorittamisesta. Kunniakirja kirjoitettiin koko perheelle hyvästä suorituksesta. Kunniakirjan pohjana käytimme Metsämörin kunniakirjaa, koska tapahtuma oli osa Metsämörin juhlaviikkoa. Suomen Latu tuki tapahtumaa lähettämällä esitteitä Suomen Ladun toiminnasta. Lisäksi Suomen Latu lähetti Metsämörripolun opastekyltit ja palkintoina jaetut heijastimet.

Infopisteellä, josta koko tapahtuma alkoi, otettiin vastaan täytetyt rastilaput. Samalla, kun perheelle kirjoitettiin kunniakirjaa, perheet saivat osallistua arvontaan. Heiltä myös kerättiin palautetta kyselylomakkeella, jonka olin aiemmin tehnyt. Lähes kaikki tapahtumapaikalla käyneet antoivat palautetta kirjallisesti tai suullisesti. Viisituntisessa tapahtumassa kävi yli 40 perhettä, mikä oli juuri sopiva määrä resurssit huomioon ottaen: tapahtumassa oli koko ajan yleisöä, mutta rastipaikat eivät ruuhkautuneet.

5 TAPAHTUMAN ARVIOINTI

5.1 Palautteiden kerääminen

Palautteet kerättiin infopisteellä, josta yleisö sai rastilappunsa. Samalla, kun rastilaput palautettiin ja halukkaat osallistuivat arvontaan ja saivat kunniakirjat, pyydettiin yhtä henkilöä perheestä täyttämään palautelomake. Perheen aikuiset täyttivät palautelomakkeen, mutta myös lasten mielipiteitä kuunneltiin. Lapset kertoivatkin mielellään, mikä päivässä oli ollut mukavinta.

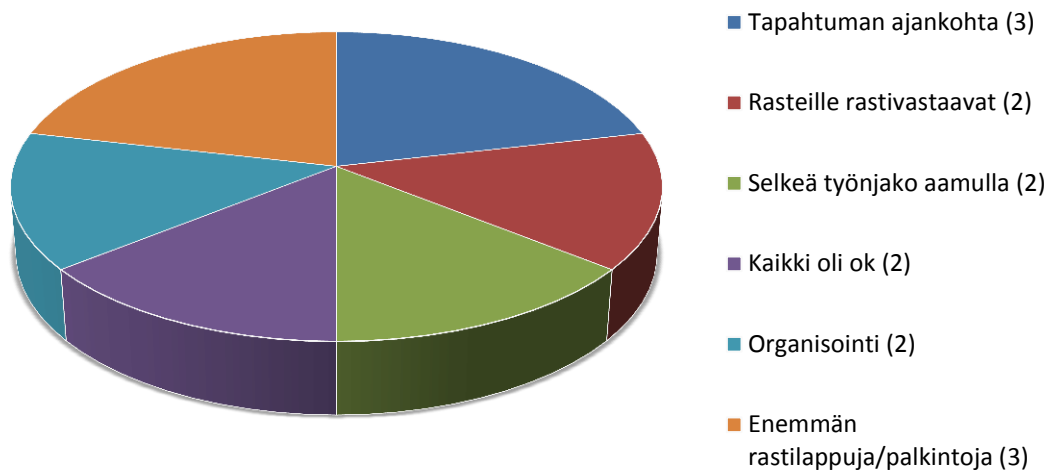
Tapahtumasta kerättiin palautetta yleisöltä sekä talkooväeltä. Palaute oli erittäin positiivista, ja selvästi vastaavanlaiselle tapahtumalle on kysyntää myös jatkossa. Yleisöltä kysyttiin, mistä he saivat tietää tapahtumasta, olivatko he ennen olleet mukana Saimaan Ladun toiminnassa, pyydettiin risuja sekä ruusuja ja kysyttiin, mikä oli ollut päivän mukavinta toimintaa.

Olin luonut omat palautelomakkeet yleisölle sekä talkooväelle, sillä sama lomake ei olisi toiminut molemmilla. Molemmat palautelomakkeet löytyvät liitteistä 2 ja 3. Talkooväen lomakkeessa oli kaksi painopistettä: toinen onnistumisissa ja kehittämishaasteissa, toinen palautteen antamisessa toisille. Palautetta sai antaa erikseen muulle talkooväelle, sekä minulle. Talkooväki täytti palautelomakkeet ennen kotiinlähtöä. Talkooväeltä palautteita sain 18 kappaletta, yleisöltä 36 kappaletta.

Kolme päivää tapahtuman jälkeen pidettiin purkutilaisuus, johon en itse päässyt paikalle. Purkutilaisuudessa oli paikalla harjoitteluohjaajani lisäksi neljä aktiivijäsentä, jotka olivat olleet mukana tapahtuman järjestämisessä ja suunnittelussa. Purkutilaisuudessa annettiin rakentavaa palautetta ja sain kaiken annetun palautteen itselleni purkutilaisuuden jälkeen, joten siitä ei ollut haittaa, että en päässyt itse purkutilaisuuteen. Yhdistin esiin tulleet huomiot muuhun annettuun palautteeseen, ja palautteiden avulla tein kehitysehdotuksia seuraavaa tapahtumaa varten. Kehitysehdotuksia löytyy luvusta 6.3. Purkutilaisuudessa paikalla olleet pitivät tapahtumapäivää niin onnistuneena, että päättivät järjestää tapahtumalle jatkoa.

5.2 Talkooväen palaute

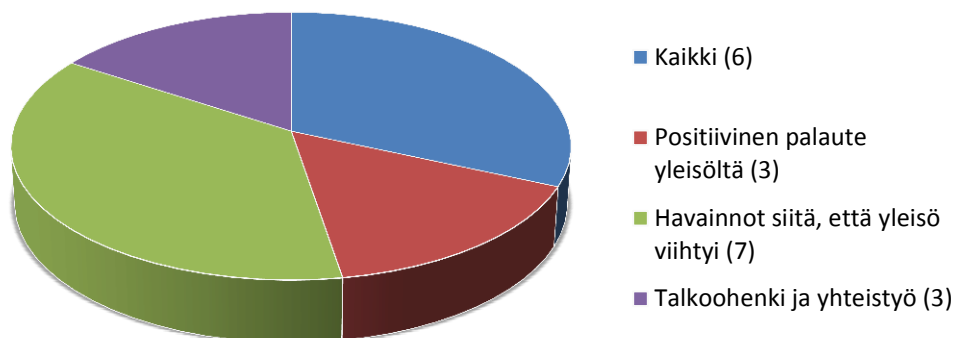
Kehittämishaasteissa ei ollut selkeitä linjoja, vaan vastaukset olivat hajanaisia. Tämä voidaan havaita kuviossa 1. Suluissa oleva luku kertoo vastausten lukumäärän.

KUVIO 1. Mitä olisit tehnyt toisin?

Palautteista voi päätellä, että jatkossa tulee nimetä selkeästi sekä tapahtumavastaavat että rastivastaavat. Tämä helpottaisi työtä myös tapahtumapäivän aamuna, ja työt jakaantuisivat tasaisemmin. Muutamassa palautteessa käy ilmi, että työn määrä ei jakautunut tasaisesti. Rastilaput sekä palkinnot loppuivat viime hetkillä kesken, joten niiden määrään tulee myös panostaa jatkossa enemmän. Tapahtuman ajankohtaa toivottiin pidettäväksi aiemmin syksyllä, ja aloitusajan olevan vasta kello 10, kun nyt tapahtuma alkoi kello 9. Lisäksi mainittiin, että tapahtuman aikana oli epäselvyyttä ”kuka on ylin”, eli kuka johtaa kyseistä tapahtumaa.

Onnistumisissa oli havaittavissa yhtenäisempiä mielipiteitä, ja yksittäisiä asioita nousi esiin vähemmän, kuin kehittämishaasteissa.

KUVIO 2. Mikä onnistui tänään?

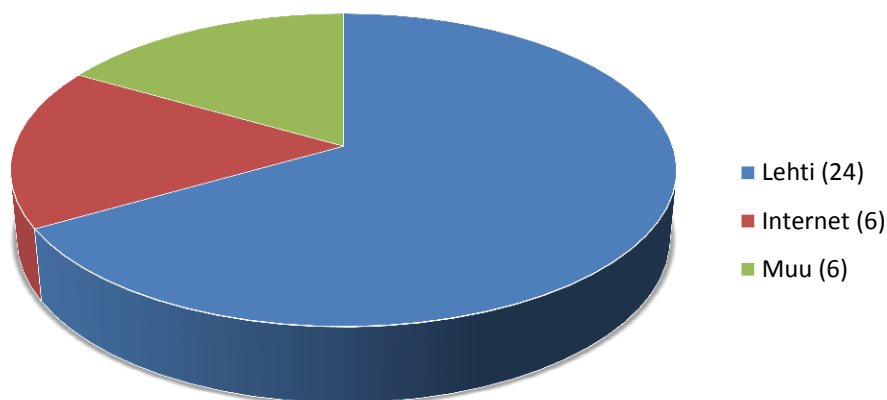
Talkooväki oli kaiken kaikkiaan tyytyväinen päivään myös suullisesti antamassaan palautteessa. Moni kertoi olleensa tyytyväinen, että Saimaan Latu järjesti jotakin uutta, ja että Saimaan Latu pääsi tekemään yhdessä jotakin suurempaa. Yleisön viihtyminen tapahtumassa oli onnistunein tekijä päivässä talkooväen kirjallisen palautteen mukaan. Moni vastasi kaiken onnistuneen, ja hyvä talkoohenki sekä toimiva yhteistyö sai myös kiitosta talkooväeltä.

Positiivinen linja näkyi myös talkooväen toisilleen antamassa palautteessa. Palautteissa keuhuttiin talkooväen yhteishenkeä, kiitettiin mukavasta seurasta, positiivisesta asenteesta sekä onnistuneesta päivästä. Kiitosta tuli myös ensimmäistä kertaa mukana olleilta, jotka kokivat, että heidät otettiin hyvin vastaan. Itse sain positiivista palautetta napakasta ajankäytöstä, järjestelyistä sekä innokkuudesta. Rakentavaa palautetta sain siitä, että pitäisi jatkossa käyttää enemmän asiantuntijoita apuna turvallisuussuunnitelman laatimisessa. Tapahtumaa pidettiin hyvänä asiana, joka toi uusia tuulia järjestön toimintaan.

Talkooväki sai antaa yleisarvosanan päivästä merkitsemällä tunnettaan vastaavan hymiön neljästä vaihtoehdosta. 12 vastaajaa valitsi nauravan hymiön, ja loput 6 vastaajaa hymyilevän hymiön.

5.3 Yleisön palaute

Ensimmäiseksi halusin tietää, mistä yleisö oli saanut tiedon tapahtumasta. Tämä tieto olisi tärkeää jatkon kannalta, sillä se kertoo, mihin resursseja kannattaa jatkossa suunnata. Vastausten jakauma on nähtävissä kuviossa 3.

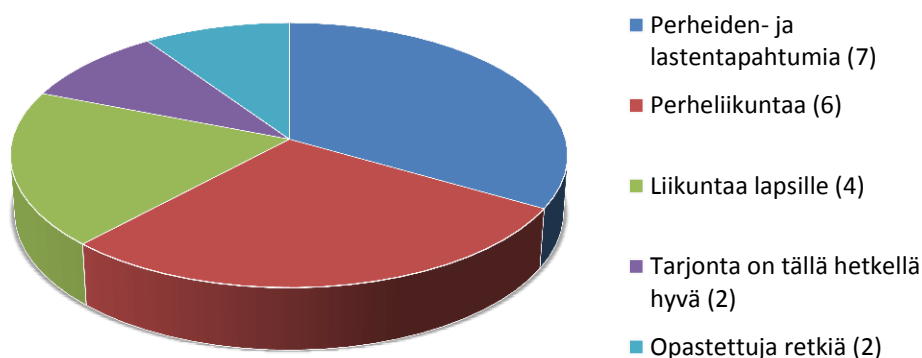
KUVIO 3. Mistä sait tietää tapahtumasta?

Mielenkiintoinen asia oli, ettei kukaan kertonut nähneensä tapahtuman mainosta kaupoissa tai muilla julkisilla paikoilla, vaikka mainoksia jaettiin useita kymmeniä kauppoihin, päiväkoteihin sekä kirjastoihin. Tämä oli hyödyllinen tieto, sillä jatkossa resurssit kannattaa suunnata lehtimainontaan. Lehtimainoksista tapahtuman oli löytänyt lähes jokainen. Kuusi ihmistä ilmoitti kuulleen tapahtumasta tuttavaltaan, tai osuneensa paikalle sattumalta.

Positiivista oli, että tapahtuma keräsi paikalle ihmisiä, jotka eivät ole olleet ennen mukana Saimaan Ladun toiminnassa. Palautteen mukaan aiemmin mukana olleita oli paikalla 8 perhettä, kun taas uusia kasvoja oli 27 perheen verran. Tavoitteenahan oli Saimaan Ladun puolelta se, että toimintaan saataisiin mukaan uusia ihmisiä. Muutamia ihmisiä ottivat mukaansa liittymislomakkeen, ja monelle Saimaan Latu tuli järjestönä tutuksi. Vastaajista 19 ilmoittikin haluavansa osallistua Saimaan Ladun toimintaan myös jatkossa, heistä 8 on ollut mukana toiminnassa aikaisemmin. ”Ehkä”-vastauksia saatiin

viisi kappaletta, vaikka se ei ollut vaihtoehtona. Viisi vastaajaa ei halua osallistua toimintaan jatkossa, mutta vastaajat olivat tyytyväisiä tapahtumaan ja antoivat positiivista palautetta. Palautteen pohjalta voidaan todeta, että tapahtuma vastasi Saimaan Ladun asettamaan tavoitteeseen.

Taulukossa 4 on nähtävissä, että suurin osa vastaajista toivoi vastaavanlaisia tapahtumia jatkossa, sekä perheliikuntaa. Myös lapsille toivottiin järjestettävän liikuntaa. Opastettuja retkiä toivoi muutama vastaaja, ja kahden vastaajan mielestä tarjonta on hyvä jo nykyisellään.

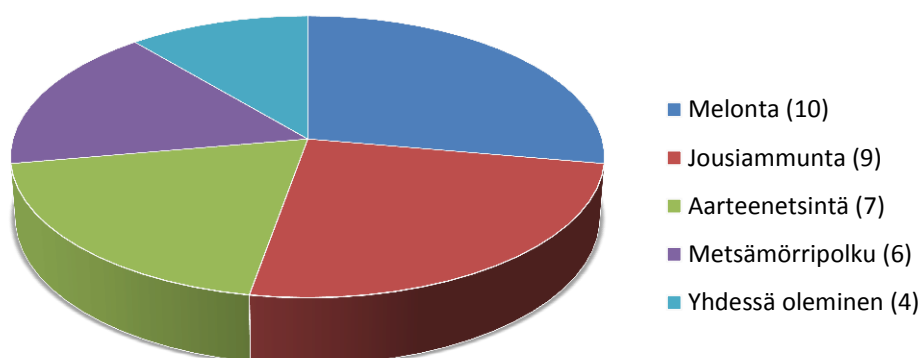
KUVIO 4. Millaista liikuntaa haluaisit Saimaan Ladun järjestävän?

Vastauksia tulkitessa tulee ottaa huomioon, että vastaajilla ei välttämättä ole tietoa Saimaan Ladun järjestämästä toiminnasta. Vastaajista moni ei ole edellisten vastausten perusteella ollut mukana toiminnassa. Tästä kertoo myös se, että yksi vastaaja toivoi Saimaan Ladun järjestävän melontaa, joka on yksi Saimaan Ladun liikuntamuoto. Lisäksi toivottiin geokätköilyä, latupäiviä sekä hiihtokouluja.

Mikä oli tänään parasta?

Lapsen innostus kokeillessa uusia asioita. Se tarttuu myös vanhempaan. (Ote palautteista)

Ennako-oletuksena oli, että melonta ja jousiammunta olisivat kaikkein mieleisimmät rastit. Melontaa ja jousiammuntaa piti päivän parhaana antina yli puolet vastaajista. Myös muut päärastit saivat kannatusta. Positiivinen yllätys oli, että Metsämörripolku oli ollut monen lapsen mielestä päivän paras rasti. Avoimeen kysymykseen oli moni vastaaja kirjoittanut yhdessä olemisen. Jakaumaa havainnollistaa kuvio 5.

KUVIO 5. Mikä oli tänään parasta?

Lisäksi mainittiin leppoisa tunnelma, mahtava idea, kehyskertomus Aimo Ryökäleestä sekä ulkoilu. Kysymykseen vastattiin monessa vastauksessa usealla vaihtoehdolla, ja joissakin vastauksissa eriteltiin vastaajan sekä perheen lasten mielipiteet. Useat vastaajat kysyivätkin lapsilta, mistä he olivat eniten pitäneet.

Vastauksia siihen, mitä olisi voinut tehdä toisin, ei saatu kovin montaa. Vastaajista 18 jätti vastaamatta kysymykseen, ja 8 vastannutta kertoivat olleensa tyytyväisiä eivätkä he muuttaisi mitään. Vastaajista kaksi ilmoitti, että sää oli huono. Lisäksi tuli yksittäisiä kehitysehdotuksia, kuten opasteiden riittämättömyys sekä makkaroiden kallis hinta. Yksi vastaaja toivoi eri rasteille katoksia, joiden alla olisi suojassa sateelta. Yksi vastaaja puolestaan ehdotti, ettei jatkossa jousiammunnessa käytettäisi maalitauluna eläimen kuvaa.

Hienoa, että Saimaan Latu innostaa perheitä lähtemään luontoon. Jos ei oma vanhempi pysty/voi lähteä niin aikuisen kaverin/kummin/isovanhemman kanssa voi myös lähteä. (Ote palautteista)

Harmittavan huono sää, mikä ei liity järjestäjiin, mutta TODELLA kivaa oli ja tällaiset tapahtumat ovat aina tervetulleita ☺ (Ote palautteista)

Yleisarvosana oli positiivinen. Kuten talkooväki, myös yleisö sai antaa yleisarvosanan päivästä merkitsemällä tunnettaan vastaavan hymiön neljästä vaihtoehdosta. Vastaajista 21 merkitsi nauravan hymiön, ja 11 vastaajaa hymyilevän hymiön. Yksi vastaaja valitsi hymiön, joka ei hymyillyt, mutta ei ollut surullinenkaan. Vapaa sana–kohdassa tuli paljon kiitoksia tapahtuman järjestämisestä. Myös ohjaajien positiivisuutta kehuittiin.

6 POHDINTA

6.1 Liikunnan tukeminen

Tutkimusten mukaan lapset ja vanhemmat eivät vietä yhdessä tarpeeksi aikaa, ja vanhempien uupumus heijastuu myös kotona. Vapaa-aikaa perheillä on tutkimuksen mukaan runsaasti: neljäsosa vuorokaudesta. Tilastoa tulee tarkastella kriittisesti, koska ei ole tiedossa, miten ajanviettoa on merkitty, eikä perheiden taustoja ole selvillä. Jos tutkimukseen on osallistunut perhe, jossa on yksi lapsi ja yksinhuoltaja, painottaa se tilastossa eri näkökulmaa kuin perhe, jossa on kolme lasta ja molemmat vanhemmat käyvät töissä. Tämä näkyy esimerkiksi vapaa-ajassa: jos perheen vanhemmat nukkuvat seitsemän tuntia yössä, ovat kahdeksan tuntia töissä ja tekevät sen jälkeen ruokaa sekä muita kotitöitä, ei vapaa-aikaa jää kuutta tuntia. Tulee myös ottaa huomioon, että pienet lapset menevät aikaisin nukkumaan, ja monilla perheenjäsenillä on omat menonsa ja harrastuksensa. Lisäksi useat vanhemmat tekevät vuorotyötä. Muun muassa nämä seikat lyhentävät entisestään perheen yhteistä aikaa, vaikka vanhemmilla olisikin vapaa-aikaa.

Vapaa-ajan ja perheen yhdessäolon voisi yhdistää esimerkiksi siten, että perhe harrastaisi jotakin yhdessä. Luonnollisesti perheen intressit vaikuttavat harrastuksen valintaan: yhdelle perheelle on mielekästä soittaa ja laulaa yhdessä kun toiselle perheelle parasta ajanvietettä on viettää aikaa luonnossa. Yhdessä liikkuminen on erityisen hyödyllistä, koska liikunta ennaltaehkäisee sekä hoitaa useita sairauksia ja edesauttaa lapsen kehitystä. Tämän lisäksi yhdessä liikkuminen on hyväksi fyysisesti sekä sosiaalisesti: kun perhe esimerkiksi käy kävelyllä yhdessä, voivat perheenjäsenet samalla keskustella. Päivän kuulumiset tulee kerrottua liikunnan ohessa.

Yhteisten harrastusten lisäksi eri perheenjäsenillä on omat kiinnostuksen kohteensa ja harrastuksensa. Perheen yhteistä aikaa voisi lisätä sillä, että lapset harrastaisivat koulupäivän yhteydessä. Erityisesti ala-asteikäisille lapsille eheytetty koulupäivä tarjoaa mahdollisuuden sekä harrastaa että viettää aikaa ennen ja jälkeen koulupäivän. Eheytetyn koulupäivän positiivisista vaikutuksista

on tutkimustuloksia, ja esimerkiksi liikuntaharrastus tukee lapsen kasvua ja kehitystä sekä antaa lapselle tunteen, että hän kuuluu johonkin ryhmään. Tämä voi ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja auttaa lasta solmimaan ystävyys-suhteita. Harrastamalla monipuolisesti taito- ja taideaineita lapsi kehittää eri osa-alueitaan. Liikuntaharrastusten tarjoaminen lapsille on tärkeää, koska lapset liikkuvat luonnostaan ja saavat purettua ylimääräisen energiansa liikuntaan. Liikunnalla on myös kauaskantoisia vaikutuksia, sillä moni lapsena liikkunut liikkuu myös aikuisena. Liikunta aikuisena auttaa puolestaan lukuisiin eri terveyshyötyihin, joten lapsia tulisi kannustaa liikunnan pariin.

Nykyaikana kaikki on kuitenkin kallista, niin myös liikkuminen. Eikö yhteiskunnan kannattaisi tukea ihmisten harrastamista? Ennaltaehkäisemällä sairauksia kuten tyypin 2 diabetesta voi kunta säästää paljon rahaa. Suomalaisia kansantauteja voi ennaltaehkäistä liikunnalla, ja kunnan kannattaisi tukea kuntalaisia liikkumaan elämäntapaan. Kunta voisi tukea liikkumista esimerkiksi poistamalla liikuntatilojen käyttömaksut, rakentamalla uusia liikuntapaikkoja sekä antamalla alennusta vähävaraisille. Vähävaraiset eivät välttämättä löydä itseään kiinnostavaa tapaa liikkua, ja taloudellinen tilanne rajaa pois monia lajeja.

Kaupunki voisikin tulla vastaan maksuissa, jos maksuja peritään. Paras tapa kannustaa kuntalaisia liikkumaan olisi tarjota mahdollisimman monimuotoista liikuntaa mahdollisimman pientä korvausta vastaan. Vaikka kunta menettäisi tällä rahaa, voi se saada rahaa vastaavasti takaisin terveydenhuollosta, kun kuntalaiset eivät tarvitse palveluita yhtä paljon, kuin ennen. Lapsille voisi tarjota mahdollisuuden eheytettyyn koulupäivään: pienissäkin kunnissa palvelun tuottaminen maksaa vain 400 € vuodessa per koulu. Lisäksi perheille tulisi tarjota liikuntamahdollisuuksia esimerkiksi tapahtumien muodossa. Myöhäismodernin ajan trendi on viettää niin sanottua laatu-aikaa perheen kanssa, koska arki on usein kiireistä eikä yhteistä aikaa löydy tarpeeksi. Arjen harrastustoiminnan tukena voisi olla viikonloppuisin tapahtumia, joihin koko perhe voisi osallistua.

6.2 Saimaan Latu syrjäytymistä ehkäisevänä toimintana

Kuten Åstrand pro gradussaan kirjoittaa, voi liikunta ehkäistä syrjäytymistä, jos se täyttää tiettyjä ehtoja. Åstrandin ehdot käsittelevät erityisesti syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria. Ehdot ovat harrastuksen helppo saatavuus, vahva yhteisö joka muodostuu lapsista ja aikuisista, lapsista otetaan vastuuta yhdessä sekä se, että harrastaminen on hyvin halpaa tai ilmaista (Åstrand 2007, 107–108). Saimaan Ladun toiminnalla on mielestäni potentiaalia toimia syrjäytymistä ennaltaehkäisevänä toimintana.

Saimaan Ladun toimintaan, kuten patikointiretkiin, voi osallistua, vaikka ei omistaisikaan autoa. Lähiseudun patikointiretkille on usein kimppakyytimahdollisuus, joten oman auton omistaminen ei ole tarpeen. Myös lähialueiden maastoja hyödynnetään, joten matkustamiseen ei välttämättä tarvitse käyttää rahaa. Saimaan Ladun toimintaan kuuluu esimerkiksi melontaa sekä avantouintia, jotka sijoittuvat lähelle keskustaa Myllysaaren perhepuistoon. Kaikki ihmiset eivät tietenkään asu keskustan tuntumassa, mutta sijainti lähellä keskustaa helpottaa ihmisten pääsemistä paikalle paitsi omilla autoilla myös linja-autoilla. Harrastuksen helppo saatavuus on yksi Åstrandin ehdoista, ja Saimaan Ladun toiminta täyttää sen.

Patikointiretkille tarvitaan mukaan hyvät kengät, eväät, säänmukainen vaatetus sekä juotavaa (Saimaan Latu i.a. c). Saimaan Ladun jäsenyys oikeuttaa osallistumaan kaikkeen toimintaan ja saamaan alennusta muun muassa lasten Metsämörri-toiminnasta (Saimaan Latu 2012 b). Mielestäni harrastaminen Saimaan Ladussa voi tältä osin ennaltaehkäistä syrjäytymistä. Koko perheen jäsenyys maksaa vuodessa 30 € (Suomen Latu i.a. c).

Näistä lähtökohdista lähdimme rakentamaan seikkailupäivää Aimo Ryökäleen jalanjäljissä. Tavoitteena oli järjestää tapahtuma, joka olisi maksuton perheille, ja tapahtumapaikka olisi helposti saavutettavissa. Tämän lisäksi halusimme, että tapahtuma olisi perheille, sillä tutkimusten mukaan perheet eivät tänä päivänä vietä paljoa aikaa yhdessä. Perheen yhdessä harrastaminen on tänä päivänä kuitenkin tärkeää: siinä missä ennen perheet olivat tiiviitä maatilalla.

töiden kautta, nykypäivänä yhteiset harrastukset luovat yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuudentunnetta (Hautamäki 2004, 23–24).

Tapahtumalla houkuteltiin perheitä mukaan Saimaan Ladun toimintaan. Saimaan Ladulla ei kuitenkaan ole tällä hetkellä juurikaan tarjottavaa perheille, mikä on ristiriidassa tavoitteen kanssa. Saimaan Latu tarjoaa tällä hetkellä aktiviteetteja lapsille, nuorille sekä aikuisille, mutta koko perheelle ei ole tällä hetkellä tarjolla aktiviteetteja. Saimaan Ladun kehityshaasteena onkin toiminnan kehittäminen vastaamaan tavoitteita: jos tavoitteena on saada perheitä mukaan toimintaan, tulee perheille myös tarjota toimintaa.

Jo olemassa olevaa toimintaa voisi kehittää koko perheille sopiviksi esimerkiksi ottamalla vanhemmat mukaan Metsämörritoimintaan tai tekemällä lapsiperheille sopivia patikointiretkiä. Lisäksi uusia lajeja, kuten perheille sopivaa geokätköilyä voisi ottaa mukaan toimintaan. Perheiden osallistuminen Saimaan Ladun toimintaan on tärkeää, koska perheen lapset ovat potentiaalisia latulaisia aikuistuttuaan. Tämä takaa Saimaan Ladun toiminnan jatkumisen myös tulevaisuudessa.

Syrjäytymisen ehkäisemisen kannalta olisi hyvä, jos Saimaan Ladun verkostossa olisi mukana esimerkiksi sosiaalitoimi sekä seurakunta. Sosiaalitoimi sekä seurakunta tavoittaisivat juuri heidät, kenelle toiminnasta voisi olla hyötyä. Saimaan Latu ei erottele jäseniään, eikä sitä ole suunnattu erityisesti syrjäytymisvaarassa tai syrjäytyneille, mutta juuri se on järjestön voimavara. Näin ollen toiminta ylittää rajoja varallisuuden näkökulmasta, eivätkä ihmiset lokeroidu taloudellisen tilanteen mukaan. Yhteistyö seurakunnan ja järjestön välillä esimerkiksi tapahtuman puitteissa voisi olla hedelmällistä molemmille osapuolille. Ihminen on kuitenkin fyysis-psykkis-sosiaalis-hengellinen kokonaisuus, joten yhdistämällä perheiden yhdessäoloa, liikuntaa ja hengellistä puolta kosketetaan ihmisen monia ulottuvuuksia.

6.3 Tapahtuman kehittäminen palautteen pohjalta

Olen samaa mieltä niistä kommenteista, joita tapahtuman jälkeen pidetyssä purkutilaisuudessa sain. Kehitettävää oli esimerkiksi siinä, että osa talkooväestä tuli paikalle aivan liian myöhään, emmekä olleet vielä valmiita, kun ensimmäiset perheet saapuivat paikalle. Tämä liittyy aamun työnjakoon sekä rastivastaavien nimeämiseen, sillä jos aamulla kokoonnuttaisiin ensin yhteen paikkaan tiettyinä aikana, voitaisiin nimetä rastivastaavat ja jakaa työtehtävät tasaisesti kaikille. Vaihtoehtoisesti rastivastaavat voisi valita jo etukäteen, jolloin yhteydenpito eri rastien välillä olisi helpompaa jo suunnitteluvaiheessa. Tässä tapahtumassa tieto ei aina kulkenut rastien ja tapahtumavastaavan välillä, ja tapahtui väärinkäsityksiä.

Myös infoteltilta olisi hyvä laittaa erilleen aloituspaikasta, sillä paikka ruuhkautui nyt paikalle tulijoista, kunniakirjojen hakijoista sekä infon etsijöistä. Metsämörritoiminnalle voisi pystyttää ihan oman infopisteensä, sillä vanhemmat olivat kiinnostuneita toiminnasta ja kyselyjä tuli paljon. Aloitusteltan tulisi olla ensimmäisenä alueelle tultaessa, sillä nyt ensimmäisenä oli aartenetsintärasti. Monet ihmiset kävivätkin aartenetsintäpaikalla kysymässä aloittamisesta, jolloin heitä pyrittiin ohjaamaan aloitusteltalle. Aloitusteltta toimisi myös lopetuspisteenä, jossa annettaisiin palautetta ja johon palautettaisiin rastikortit. Aloitus-, info-, Metsämörri- sekä aartenetsintäteltan lisäksi käytössä oli vielä yksi teltta makkaranmyynnille. Jatkossa makkaran ja mehun lisäksi kojussa voisi myydä myös kahvia sekä pullaa.

Infoteltille ja aloitusteltalle tulisi myös saada jatkossa lisää talkooväkeä, koska paikka ruuhkautui ajoittain yleisöstä. Teltat voisivat olla lähekkäin, sillä moni oli kiinnostunut Saimaan Ladun toiminnasta. Läheiseen teltaan olisi helppo ohjata aloituspisteeltä. Alueesta olisi myös hyvä jakaa kartat osallistujille, jotta kaikki tietäisivät, missä rastit sijaitsevat. Kartta piti alun perin yhdistää rastikorttiin, mutta se jätettiin pois. Kartta olisi hyvä olla seuraavalla kerralla mukana tavalla tai toisella. Kartan ja rastikortin voisi yhdistää siten, että rasteja kerättäisiin kartan toiselle puolelle. Mahdollinen arvontakortti voisi olla palautteen yhteydessä, jolloin arvonta myös motivoisi ihmisiä antamaan palautetta.

Arvontakortti voisi olla erillinen kortti, sillä arvontalapun leikkaaminen irti palautteesta vie aikaa.

Koko tapahtuman läpi kulkeva kehyskertomus oli hyvä idea, ja sitä kannattaa käyttää myös jatkossa. Jousiammuntaan tulisi panostaa enemmän, sillä sen suosio ylitti resurssit, ja ammuntopaikka ruuhkautui ajoittain. Myös melonta osoittautui suosituksi, joten lisäkanootteja voisi harkita seuraavaan tapahtumaan. Säättä on mahdotonta ennustaa etukäteen, mutta aikaisempi ajankohta voisi olla suotuisampi sään suhteen. Esimerkiksi elokuussa on yleensä vielä lämmintä, mutta ihmiset ovat jo palanneet lomilta takaisin arkeen. Elokuuta voisikin harkita tapahtuman ajankohdaksi.

Verkostoitumista voisi käyttää enemmän hyväksi tapahtuman järjestämisessä. Mukana voisivat hyvinkin olla seurakunta kertomassa seurakunnan tarjoamista harrastusmahdollisuuksista sekä paikallisia seuroja pitämässä rasteja omasta lajistaan. Esimerkiksi vapaapalokunta sekä paloauto toisivat varmasti paljon innokkaita lapsia tapahtumaan, ja VPK:n läsnäolon voisi huomioida pelastus- ja turvallisuussuunnitelmaa laatiessa. Yhteistyökumppaneiden saaminen edellyttää, että keskustelut aloitetaan tarpeeksi ajoissa. Yhteistyökumppaneiden etsintä kannattaakin aloittaa jo suunnittelun alkuvaiheessa.

Aimo Ryökäleen jälkeen on aika suunnata katseet eteenpäin. Saimaan Ladun aktiivijäsenet suunnittelevat jo seuraavaa tapahtumaa, enkä tule itse olemaan mukana tapahtuman suunnittelussa. Jään odottamaan innolla, että pääsen näkemään valmiin tapahtuman. Toivon, että keräämäni palautteen sekä omien havaintojeni pohjalta laatimastani tapahtumajärjestäjän muistilistasta on apua tapahtuman järjestämisessä!

6.4 Seurakunnan seikkailupäivä

Monelle suomalaiselle voi olla korkea kynnyks osallistua seurakunnan toimintaan. On myös mahdollista, että moni ei edes tiedä, millaista toimintaa oma seurakunta tarjoaa. Tärkeää olisi lähestyä ihmisiä matalan kynnyksen toiminnalla, jota esimerkiksi Saimaan Ladun järjestämä tapahtuma edustaa.

Tässä luvussa pohdin sitä, miten seurakunta voisi järjestää vastaavanlaisen tapahtuman ja mitä tapahtuman järjestämisessä tulisi ottaa huomioon.

Piispa Wille Riekkinen on laatinut kymmenen liikuntateesiä, jotka kirkkohallituksen täysistunto on hyväksynyt. Liikuntateesit on laadittu muistutamaan siitä, että liikunta on kaikkien oikeus. (Suomen evankelisluterilainen kirkko i.a.)

Teeseissä painotetaan, että ihminen on arvokas, ja omasta terveydestä ja kunnosta tulee huolehtia. Lapsen fyysistä, sosiaalista ja hengellistä kasvua tulee tukea, ja lapsille tulee olla roolimallina. Oikea ja väärä tulee erottaa toisistaan, ja epäonnistumiset tulee hyväksyä. Voittoa tulee tavoitella, mutta myös menestyksestä tulee iloita. Toisia oppii arvostamaan liikunnan kautta. Tarkoitus on nauttia liikunnan tuomasta yhdessäolosta, ja ymmärtää, että jokaisella on oikeus liikuntaan. (Suomen evankelisluterilainen kirkko i.a. a.) Näistä teeseistä käsin voisi lähteä rakentamaan seikkailupäivää seurakunnan puitteisiin. Uskon, että seurakunta hyötyisi päivästä samalla tavalla, kuin Saimaan Latu: mukaan tulisi uusia ihmisiä, jotka eivät ole ennen olleet toiminnassa mukana, ja osa ihmisistä kiinnostuisi tapahtuman myötä osallistumaan toimintaan jatkossakin.

Seikkailuteema on tuttu eri-ikäisten seurakunnan järjestämiltä lasten leireiltä, mutta oma lähtökohtani on luoda tapahtuma, joka on kaikkien saatavilla. Tämä siksi, että ne lapset ja nuoret, jotka seurakunnan leireillä käyvät, ovat jo mukana toiminnassa. Tapahtumalla tavoitettaisiin myös niitä perheitä, jotka eivät ole toiminnassa olleet ennen mukana. Näin kävi Aimo Ryökäleen kohdalla; osa ilmoitti olleensa toiminnassa mukana ennenkin, mutta suurin osa vastaajista ilmoitti olevansa Saimaan Ladun toiminnassa mukana ensimmäistä kertaa. Moni ei välttämättä ota itse selvää seurakunnan tarjoamasta toiminnasta, ja kuva seurakunnasta saattaa olla vääristynyt. Tällaisessa tilanteessa tapahtumasta olisi hyötyä, sillä se olisi matalan kynnyksen paikka saada tietoa seurakunnan toiminnasta.

Kuten Aimo Ryökäleen jalanjäljissä, myös seurakunnan tapahtumassa voisi olla infopöytä. Saimaan Ladun tapahtumassa sai infopaikalta tietoa niille, jotka sitä halusivat. Moni olikin kiinnostunut kuulemaan, mitä kaikkea Saimaan Latu voisi heille tarjota. Samalla periaatteella voitaisiin toimia seurakunnan tapahtumassa. Infoteltassa olisi tarjolla tietoa seurakunnan järjestämästä toiminnasta ja työmuodoista heille, joita asia kiinnostaa. Tämän kaltaisessa tapahtumassa on tärkeää, että ihmiset voivat itse hakeutua hengellisten asioiden äärelle, eikä hengellistä puolta viedä väkisin ihmisille. Tapahtumaan tulleet ihmiset saattavat edustaa eri kirkkokuntaa tai kokea uskonnon itselleen vieraaksi, jopa ahdistavaksi. Tapahtuman onnistumisen kannalta on tarpeellista, että tarjotaan mahdollisuus tutustua seurakunnan toimintaan, mutta yleisöllä on myös oikeus olla tarttumatta tähän mahdollisuuteen.

Itse tapahtumassa ei tarvitse olla mukana näkyvää hengellistä ulottuvuutta, kuten hengellisiä yhteislauluja: mielestäni hengellisyyden saa mukaan sillä, että osallistuu tapahtuman innostamana seurakunnan toimintaan. Hengellisyys on mukana seurakunnan toiminnassa, jolloin itse tapahtumassa ei tarvitse korostaa hengellistä puolta. Jos tapahtumaa markkinoidaan hengellisenä tapahtumana, tulee esiin sama ongelma, kuin seurakunnan leireillä: mukaan valikoituvat ne ihmiset, jotka ovat jo valmiiksi kiinnostuneita seurakunnan toiminnasta. Uskon, että tapahtumalla tavoitetaan myös heitä, jotka eivät vielä ole kiinnostuneita seurakunnan toiminnasta.

Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä on yhdessä Kirkon kasvatus ja nuorisotyön kanssa laatinut varhaiskasvatuksen kehittämisasiakirjan ”Lapsi on osallinen”. Kehittämisasiakirjassa haastetaan kirkon työntekijöitä etsimään uusia toimintamuotoja, joissa osallistumiskynnys on matala. Toiminnassa tulee myös ottaa huomioon lapsilähtöisyys sekä toiminnan avoimuus. Toiminnan kehittämisen kautta voidaan perheitä saada mukaan. (Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä 2008, 34.) Kehittämisasiakirja tukee uusien toimintamuotojen löytämistä, jotta ihmisiä saadaan mukaan toimintaan. Ajattelen, että tapahtuman järjestäminen voisi olla juuri tällainen toimintamuoto, sillä tapahtuma on matalan kynnyksen paikka, lapsilähtöinen ja avoin kaikille.

Kirkon strategia vuodelle 2015 puolestaan toteaa, että: ”Haluamme tavoittaa ja kohdata ne, jotka ovat luopuneet kirkon jäsenyydestä” (Peura ym. 2007, 42).

Kirkko on muutoksessa, ja seurakuntien tulee löytää uusia näkökulmia työhön sekä kehittää työmuotojaan. Tulevaisuuden kirkko on vankka ja luja, mutta myös joustava ja valmis muutokseen (Peura ym. 2007, 37). Esittämäni ajatus seikkailupäivästä on luonnollisesti vain esimerkki siitä, miten seurakunta voi toteuttaa strategiaa sekä kehittää kirkon varhaiskasvatusta ja samalla tavoittaa laajan joukon ihmisiä. Esimerkissäni seurakunta ei odota ihmisten tulevan seurakunnan luo, vaan seurakunta jalkautuu ihmisten luo ja kohtaa ihmiset heidän omilla ehdoillaan. Vaikka jalkautuminen ja laajan yleisön tavoittaminen ovat tärkeitä, ei seurakunnan ensisijainen tehtävä ole seikkailupäivien toteuttamisessa. Tästä syystä seurakunnan on kyettävä arvioimaan toimintaansa, kehittämään työmuotojaan ja olemaan valmis muutokseen muuttuvassa maailmassa.

6.5 Ammatillinen kasvu - opiskelijasta tapahtumajärjestäjäksi

Jo ensimmäisestä lukukaudesta alkaen minulle oli selvää, millaisen opinnäytetyön halusin tehdä. Järjestömaailma kiinnosti minua valtavasti, ja kuvittelin itseni osana hyväntekeväisyyskonsertteja sekä suuria järjestöjä. Ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen aloin aktiivisesti etsiä järjestöä, joka haluaisi lähteä toteuttamaan varainkeruuprojektia kanssani. Koska järjestötyö tai tapahtuman järjestäminen eivät kuulu sosionomin koulutukseen, olin hyppäämässä tuntemattomalle alueelle. Pidin kuitenkin sinnikkäästi kiinni unelmieni opinnäytetyöstä, joten ainoa mahdollisuus oli lähteä tutustumaan uuteen maaperään.

Lukuisien pettymysten sekä kariutuneiden suunnitelmien jälkeen sain unelmieni yhteistyötahon Hyväri Ry:stä, pienestä imatralaisesta hyväntekeväisyysjärjestöstä, joka järjesti vuosittain Imatralla hyväntekeväisyyskonsertin. Tarkoitukseni oli yhdistää projektiopintoni opinnäytetyöhöni, ja tehdä hyväntekeväisyyskonsertti Hyväri Rockille kehityskonsepti. Kesän 2012 Hyväri

Rock jäi kuitenkin Hyväri Ry:n viimeiseksi konsertiksi, eikä kehityskonseptille ollut enää tarvetta. Aloitin yhteistyötahon etsinnän alusta, kun valmistumiseen oli aikaa reilut kuusi kuukautta. Uusi yhteistyötaho löytyi Saimaan Ladusta, ja sain lähteä luomaan kehityskonseptia oman kiinnostukseni mukaan. Tapahtuma alkoi muovautua ajatuksesta todeksi.

Teimme tapahtuman suunnitelman nopealla aikataululla, ja tapahtuma pidettiin 8.9.2012. Alkukankeuden sekä pienen improvisoinnin jälkeen saimme järjestettyä hyvin onnistuneen tapahtuman, johon olivat tyytyväisiä sekä yleisö että Saimaan Ladun jäsenet. Olin ensimmäistä kertaa vastuussa tapahtuman järjestämisestä, ja olin myös itse tyytyväinen tapahtumaan. Vaikka ajoittain stressiä oli paljon, aikataulut olivat tiukat ja uutta opittavaa oli paljon, nautin työstä todella paljon. Tunsin, että sain vihdoin tehdä sitä, mitä todella halusin.

Vaikka saamani palaute on ollut positiivista, kehitettävää löytyy aina. Olin vastuuhenkilönä vielä täysin kokematon, ja jaoin vastuun työelämätahon ohjaajani kanssa. Kokemattomuuteni teki minusta epävarman ja annoin päätöksissä usein periksi, sillä ohjaajallani oli järjestämiseen liittyvistä asioista enemmän kokemusta. Saman asian olin huomannut aiemmissa työharjoituksissani. Erään saamani palautteen mukaan oli sekavaa, kun ei tiennyt, kumpi oli vastuuhenkilö. Tiedostin ongelman myös itse, sillä sekä minä että ohjaajani otimme roolia vastuuhenkilönä. Talkoolaisille jäi epäselväksi, teimmeko työtä rinta rinnan, vai oliko jompikumpi korkeammassa asemassa. Tämä vaikeutti osaltaan kommunikointia sekä tiedonkulkua talkooväen sekä minun ja ohjaajani välillä.

Mitä pidemmälle tapahtuman suunnittelu eteni, sitä varmemmin uskalsin sanoa oman mielipiteeni ja olla eri mieltä. Aloin ymmärtää työtehtäviä ja käsittää, millaisesta kokonaisuudesta tapahtumassa oli kyse. Suunnittelun parhaita hetkiä oli tapaaminen talkooväen sekä Saimaan Ladun puheenjohtajan kanssa viime hetkinä ennen tapahtumaa: olin valmistautunut hyvin tapaamiseen, olin osannut ottaa monia eri näkökulmia huomioon ja tunsin oloni ensimmäistä kertaa tapahtumajärjestäjäksi. Sillä hetkellä minulla oli langat käsissäni, ja tunsin oloni itsevarmaksi talkooväen sekä puheenjohtajan edessä.

Opinnäytetyöprosessini on ollut pitkä ja olen haastanut itseni monta kertaa. Tästä esimerkkinä, kun juuri piirtämäni mainokset päätettiin muuttaa täysin toisenlaisiksi, ja minulla oli vuorokausi aikaa suunnitella ja piirtää uudet mainokset. Tai kun olin syksyllä 2011 työharjoittelussa Afrikassa, Ghanassa, ja sain sähköpostin, että jo sovittu opinnäytetyökuvioni ei toteudukaan. Opinnäytetyöprosessi on opettanut minut uskomaan itseeni ja jatkamaan sinnikkäästi, kunnes saavuttaa päämääränsä. Viides kerta toden sanoo!

LÄHTEET

- Alanen, Pekka 2011. Vuosikertomus 2011. Viitattu 17.9.2012
http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/tietoa_jarjestosta/teemat/
- Arvonen, Sirpa 2004. Mitä perheliikunta on? Teoksessa Sirpa Arvonen (toim.) PORUKALLA Perheliikuntaohjaajan käsikirja. Ulkoilusta terveyttä – sarja. Helsinki: EDITA.
- Asikainen, Mika i.a. Teema: Yhdessä. Viitattu 17.9.2012.
http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/tietoa_jarjestosta/teemat/
- Brown, Randy i.a. Extracurricular Activity: How does participation encourage positive youth development? Viitattu 7.10.2012
<http://www.unce.unr.edu/publications/files/cy/other/fs9932.pdf>
- Erkkilä, Jorma 2011. Syrjäytymistä ehkäisevä futistreeni alkaa ennen koulua. Helsingin Sanomat 19.10. Viitattu 18.11.2012
<http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Syrj%C3%A4ytymist%C3%A4+ehk%C3%A4isev%C3%A4+futistreeni+alkaa+ennen+koulua/1135269704890>
- Etelä-Suomen Sanomat 2008. Jääkiekko kallein harrastus, uinti halvin. Viitattu 17.9.2012. <http://www.ess.fi/?article=207488>
- Hartikka, Mika 2012. Tarina Rantarosvo Aimo Ryökäleestä. Sähköpostiviesti 4.9. Vastaanottaja Emmi Kontunen. Tuloste tekijän hallussa.
- Hautamäki, Airi 2004. Perhe tänään. Teoksessa Sirpa Arvonen (toim.) PORUKALLA, perheliikuntaohjaajan käsikirja. Ulkoilusta terveyttä –sarja. Helsinki: EDITA, 24.
- Huotari, Katja 2000. ”Mennään yhdessä ulos pelaan”. Perheliikunnan olemus nyky-yhteiskunnassa. Tapaustutkimus Kalinka -projektista. Pro

gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Liikunnan sosiaalitieteiden
laitos. Viitattu 7.9.2012
[http://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/9684/khuotari.p
df?sequence=1](http://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/9684/khuotari.pdf?sequence=1)

Icehearts i.a. Icehearts – ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä joukkueurheilun
avulla koulussa ja vapaa-ajalla. Viitattu 7.9.2012. www.icehearts.fi/

Icehearts i.a. a. Materiaalisalkku. Viitattu 7.10.2012
<http://www.icehearts.fi/?sivu=materiaalisalkku>

Julkunen, Raija, Nätti, Jouko & Anttila, Timo 2004. Aikanyrjähdys. Keskiluokka
tietotyön puristuksessa. Tampere : Vastapaino.

Järvinen, Koivisto & Ruuskanen-Himma 2005. Liikuntaväki kamppailee
taloudellisen tasa-arvon puolesta. Liikunnan ja Urheilun Maailma
04/05. Viitattu 17.9.2012
http://www.slu.fi/lum/04_05/uutiset/liikuntavaki_kamppailee_taloude
l/

Kallionpää, Maya & Saine, Annelise 2011. Icehearts-toiminta poikien tukena.
Vanhempien näkökulma. Metropolia Ammattikorkeakoulu,
sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 7.10.2012
<http://www.icehearts.fi/materiaalisalkku/oppis.pdf>

Karlsson, Eki i.a. Toimintasuunnitelma 2012 - Painopisteenä paikallinen
toiminta. Viitattu 17.9.2012
http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/tietoa_jarjestosta/toimintasu
unnitelma/

Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä 2008. Lapsi on osallinen – Kirkon
varhaiskasvatuksen kehittämisasiakirja. Viitattu 28.10.2012
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/A135233A105C6571C2257700003](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/A135233A105C6571C225770000309FFB/$FILE/Varhaiskasvkehittamisen_asiakirja.pdf)
09FFB/\$FILE/Varhaiskasvkehittamisen_asiakirja.pdf

Mukava-hanke i.a. Eheytetty koulupäivä. Viitattu

19.11.2012http://www.mukavahanke.com/projektit/eheyt_koulup.html

Mustikkamaa, Katri; Sandell, Mari; Kainulainen, Essi 2011. Liikunnan positiiviset vaikutukset alle kouluikäisen lapsen kehitykseen – Terveysnetti. Turun Ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Viitattu 7.9.2012.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/28760/Katri_Mustikkamaa_Mari_Sandell_Essi_Kainulainen.pdf?sequence=1

Peura, Simo Arola, Pauliina; Fagerholm-Urch, Juanita; Huima, Leena;

Häkkinen, Seppo; Ilveskoski, Matti; Kääriäinen, Kimmo; Marjanen, Jaana; Pentikäinen, Antti; Vainio, Olli-Pekka; Vartiainen, Anneli; Palmu, Harri 2007. Meidän kirkko, osallisuuden yhteisö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategiaa vuoteen 2015 laatineen työryhmän mietintö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto. Sarja C 2007:10. Helsinki: Yliopistopaino. Viitattu 29.10.2012

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/\\$FILE/kirkon_strategia_2015_mietinto.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/$FILE/kirkon_strategia_2015_mietinto.pdf)

Pulkkinen, Lea 2002. Mukavaa yhdessä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Pääkkönen, Hannu 2010. Perheiden aika ja ajankäyttö. Tutkimuksia työajasta, vapaaehtoistyöstä, lapsista ja kiireestä. Tutkimuksia 254. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 7.9.2012

http://tilastokeskus.fi/tup/julkaisut/tiedostot/isbn_978-952-244-248-2.pdf

Pölkki, Kimmo 2011. Icehearts – sosiaalisen vahvistamisen toimintamuotona. Humanistinen ammattikorkeakoulu, kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 7.10.2012

<http://www.icehearts.fi/materiaalisalkku/Icehearts-Opinnaytetyo-Kimmo+Polkki-1.pdf>

Rajala, Katja 2010. Vähän liikkuvien ja liikunnasta syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten aktivointi – raportti hanketoiminnasta. Viitattu 21.11.2012 http://www.edu.fi/download/125913_Lisy_raportti.pdf

Saimaan Latu 2010. Retkeily Lappeenrannan lähistöllä. Viitattu 17.9.2012 http://yhdistykset.ekarjala.fi/SaiLa/index.php?option=com_content&view=article&id=53&Itemid=58

Saimaan Latu 2012. Geokätkentä harrastukseksi tilaisuus. Viitattu 17.9.2012 http://yhdistykset.ekarjala.fi/SaiLa/index.php?option=com_content&view=article&id=167:geokaetkentaeharrastukseksitilaisuus&catid=59:menneet&Itemid=98

Saimaan Latu 2012 a. Saimaan Ladun vuokrattavana oleva kalusto. Viitattu 17.9.2012 http://yhdistykset.ekarjala.fi/SaiLa/index.php?option=com_content&view=article&id=50&Itemid=53

Saimaan Latu 2012 b. Tuo lapsesi mukaan Metsämörritoimintaan. Viitattu 19.11.2012 http://yhdistykset.ekarjala.fi/SaiLa/index.php?option=com_content&view=article&id=72&Itemid=83

Saimaan Latu i.a. Yleistä. Viitattu 17.9.2012 http://yhdistykset.ekarjala.fi/SaiLa/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=64

Saimaan Latu i.a. a. Lajit ja toiminta. Viitattu 17.9.2012 http://yhdistykset.ekarjala.fi/SaiLa/index.php?option=com_content&view=article&id=75&Itemid=67

Saimaan Latu i.a. b. Patikoi kanssamme 2012. Viitattu 17.9.2012
http://yhdistykset.ekarjala.fi/SaiLa/index.php?option=com_content&view=article&id=77&Itemid=84

Suihkonen, Tiia & Virolainen, Kaisa 2002. Mikä lasta liikuttaa? Lasten liikuntamotivaatio ja muut liikkumiseen vaikuttavat tekijät lasten kokemina. Pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Viitattu 7.9.2012
<http://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/10572/G0000067.pdf?sequence=1>

Suomen evankelisluterilainen kirkko i.a. Kirkon liikunta ja urheilu. Viitattu 28.10.2012
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?Open&cid=Content38A348>

Suomen evankelisluterilainen kirkko i.a. a. Kirkon kymmenen teesiä liikunnasta ja urheilusta. Viitattu 28.10.2012
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/B23F2C0F90C4C3B8C2257A6A00429C87/\\$FILE/liikuntajuliste.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/B23F2C0F90C4C3B8C2257A6A00429C87/$FILE/liikuntajuliste.pdf)

Suomen Latu i.a. Meidän tarinamme. Viitattu 17.9.2012
http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/tietoa_jarjestosta/menneita_atuja/

Suomen Latu i.a. a. Suomen Latu liikuttaa suomalaisia. Viitattu 17.9.2012
http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/tietoa_jarjestosta/

Suomen Latu i.a. b. Suomen Ladun strategia vuosille 2008-2015
http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/tietoa_jarjestosta/visio_strategia/

Suomen Latu i.a. c. Liity jäseneksi. Viitattu 17.9.2012
http://www.suomenlatu.org/cgi-bin/sivut/liity_v3.cgi

Suomen Sydänliitto ry i.a. Lapsen liikunnan vaikutukset. Viitattu 7.9.2012
<http://www.sydanliitto.fi/liikunnan-vaikutukset-lapselle1>

Tarnanen, Kirsi; Kesäniemi, Aimo; Kettunen, Jyrki; Kujala, Urho; Kukkonen-Harjula, Katriina; Tikkanen, Heikki 2010. Liikunta on lääke (Aikuisten liikunta-suositus). Viitattu 7.9.2012.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=khp00077

Tilastokeskus 2009. Liitetaulukko 1. 10–64–vuotiaiden ajankäyttö syksyllä 1979, 1987, 1999 ja 2009, miehet ja naiset yhteensä. Viitattu 17.9.2012
http://www.stat.fi/til/akay/2009/02/akay_2009_02_2011-02-17_tau_001_fi.html

Telama, Risto; Välimäki, Ilkka; Nupponen, Heimo; Numminen, Pirkko; Sääkslahti, Arja; Raitakari, Olli 2001. Duodecim 2001;117(13):1382-1388. Suomalaisten lasten ja nuorten liikunta tänään. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim. Viitattu 7.9.2012.
http://www.duodecimlehti.fi/web/guest/etusivu?p_p_id=dlehtihaku_view_article_WAR_dlehtihaku&p_p_action=1&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&dlehtihaku_view_article_WAR_dlehtihaku__spage=%2Fportlet_action%2Fdlehtihakuartikkeli%2Fviewarticle%2Faction&dlehtihaku_view_article_WAR_dlehtihaku_tunnus=duo92364&dlehtihaku_view_article_WAR_dlehtihaku_p_frompage=haku&dlehtihaku_view_article_WAR_dlehtihaku_hakusana=Liikunta+t%C3%A4n%C3%A4n

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos i.a. Liikunnan avulla terveyttä ja hyvinvointia. Viitattu 7.9.2012 http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/toimintatavat/liikunnan_edistaminen

Valtion ympäristöhallinto 2012. Jokamiehen oikeudet ja toimiminen toisen alueella SY30/2012. Viitattu 17.9.2012

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=418505&lan=fi&clan=fi>

Åstrand, Riikka 2007. "Mustakin olis voinu tulla joku huligaani jos en mä olis siihen sirkukseen jumittunu" Harrastustoiminta syrjäytymisen ehkäisijänä - tapaustutkimus Suvelan sirkuksesta ja Iceheartsista. Helsingin yliopisto, soveltavan kasvatustieteen laitos. Pro Gradu. Viitattu 7.10.2012

<http://www.icehearts.fi/materiaalisalkku/Microsoft%20Word%20-%20Gradu,%20sirkus%20ja%20Icehearts.pdf>

LIITTEET

LIITE 1. Ohje tapahtuman järjestämisestä

Ajankohta

Ajankohtaa sopiessa kannattaa ensin tarkastaa, onko kaupungilla yleisöstä kilpailevia tapahtumia samaan aikaan. Tässä tulee ottaa huomioon myös koulujen loma-ajat, sillä loma-aikoina ihmisillä on usein paljon sovittuja menoja. Jos tapahtumapäivälle ei ole ilmoitettu muita tapahtumia, eikä tapahtuma satu koulujen loma-ajalle, tulee vielä tarkastaa, onko Saimaan Ladulla retkiä kyseisenä ajankohtana. Esimerkiksi ruskaretken aikaan moni talkoolainen on retkellä, eikä tapahtumalle riitä tekijöitä. Myös ajankohtaa voi miettiä sääolosuhteiden kannalta: elokuinen sade ei karkota kaikkia ihmisiä pois, mutta lokakuussa sateinen sää ei houkuttele ulkoilemaan.

Talkooväki

Kuka kokoaa talkooväen, miten pidetään yhteyttä? Kun olet saanut tietoosi talkooväen, valitse rastivastaavat. Rastivastaavan nimeäminen helpottaa yhteydenpitoa sekä tiedonkulkua. Näin myös työt voidaan jakaa tasaisemmin, kun rastivastaava vastaa oman rastinsa toiminnasta. Olisiko joku valokuvavastaava, ja kiertelisi tapahtuman aikana ottamassa kuvia?

Korvataanko esim. matkakuluja? Saako talkooväki ruoan tapahtuman aikana? Monta tapaamista olisi hyvä pitää ennen tapahtumaa? Muista nimetä ensiapuvastaavat sekä järjestyksenvalvojat, molemmat kirjataan poliisin ilmoitukseen!

Tapahtumapaikka

Tapahtumapaikkaa valitessa kannattaa ottaa huomioon julkisten reitit, tai sijoittaa tapahtuma keskeiselle paikalle. Myös parkkipaikkoja on hyvä olla olemassa paikan lähellä, sillä moni tulee omalla autolla. On plussaa, jos tapahtumapaikalla on rakenteita, joita voi hyödyntää (kuten Myllysaarella leikkipuisto). Jos kyseessä on kaupungin omistama alue, varaa paikka Lappeenrannan liikuntatoimesta, Petri Ruotsalaiselta. Pyydä varauksesta kirjallinen versio, ja liitä se poliisin ilmoitukseen.

Ilmoitusasiat

1. Tapahtumasta kannattaa ensin laatia pelastus- ja turvallisuussuunnitelma (pelsu). Pelsu tulee hyväksyttävä pelastusviranomaisella, joten tee pelsu mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Pelsu löytyy osoitteesta:

http://www.ekpelastuslaitos.fi/Sahkoinen_asiointi/Lomakepankki/Omatoiminen_varautuminen/Yleisotilaisuudet.iw3

Pelsu lähetetään sähköpostilla liitetiedostona pelastuslaitokselle (Lappeenrannassa Heikki.Sorjonen@ekpelastuslaitos.fi).

2. Tee ilmoitus elintarvikkeiden myynnistä. Lähetä ilmoitus osoitteeseen ymparistotoimi.kirjaamo@lappeenranta.fi.

3. Ilmoitus poliisille yleisötapahtuman järjestämisestä. Ilmoitus löytyy poliisin verkkosivuilta www.poliisi.fi -> Luvat -> ilmoitus yleisötapahtumasta.

Laita ilmoituksen liitteeksi pelsu + ilmoitus elintarvikkeiden myynnistä + kaupungin lupa. Huom., poliisi-ilmoitus on maksullinen, joten täytä lomake huolella! (Luvan voi maksaa verkkopankissa. Pieni yleisötapahtuma menee ilmoituksena, jolloin maksu 21€)

Teema ja pukeutuminen

Tapahtumalle valitaan teema, jonka pohjalta kirjoitetaan kehyskertomus. Kehyskertomus kulkee läpi rastien, ja jokainen rasti liittyy kertomukseen jotenkin. Mahdollisuuksien mukaan teema voisi näkyä ohjaajien pukeutumisessa, jolloin ohjaajat erottuvat paremmin yleisöstä. Tämä helpottaa myös yleisöä, sillä ohjaajat huomaa jo kaukaa. Pukeutumisen tulee olla yhtenäistä, ja ohjaajilla tulee olla Saimaan Ladun logo / t-paita / muu merkki osoittamassa, että kyseessä on ohjaaja.

Mitä rasteja on mahdollista saada

Rastit kannattaa valita vuodenajan mukaan. Mikään ei estä järjestämästä tapahtumaa esimerkiksi tammikuussa, jolloin talvi tuo vaihtelua tapahtuman suunnitteluun! Ladun jäsenillä on erilaista tietotaitoa, jota kannattaa hyödyntää rastien suunnittelussa. Kannattaa myös miettiä, millaisia välineitä sekä rekvisiittaa on jo olemassa, ja mitä voidaan lainata. Aiempien tapahtumien palautteiden pohjalta voi lähteä suunnittelemaan rasteja – esimerkiksi suosittu jousiammunta kannattaa ottaa mukaan myös seuraavalla kerralla.

Mitä tarvitaan?

Helpoin tapa on kirjata jokainen rasti paperille, ja miettiä rasteja yksi kerrallaan. Ole yhteydessä rastivastaavaan, jonka kanssa voit tarkastaa, että olette ajatelleet kaikkea. Kuka huolehtii esim. rastikorteista, kartoista sekä kunniakirjoista yms?

Mitä tarvitsee ostaa? Mitä voidaan lainata? Jos tavaroita lainataan jäseniltä tms., tehkää lista lainatuista tavaroista ja kirjoittakaa lainattuihin tavaroihin omistajan nimi. Näin tavarat löytävät takaisin kotiin. Onko telttoja tarpeeksi, onko varatelttoja? Onko telttoihin mahdollista saada seiniä? Seinät ovat tärkeitä erityisesti makkaranpaistopisteellä sekä pisteillä, joissa on paljon papereita. Kuka huolehtii ostoksista ja muistaa pyytää tavaroita lainaan? Muistakaa ensisammutusvälineistö (ämpäreitä, sammutuspeitto x2 sekä n. 6kg ABC jauhesammutin) sekä ensiapuvälineet!

Budjetti

Jos tapahtuma järjestetään Lappeenrannassa, ei matkakuluja kerry paljoa. Tarvitseeko rasteille ostaa välineitä? Onko mahdollista saada lahjoituksia (esim. telttoja, pankeista heijastimia palkinnoiksi?) Onko tapahtumapaikka ilmainen? Saako jaettavan materiaalin ilmaiseksi? Varaa rahaa myös maksulliseen mainokseen, ja käytä hyväksesi ilmaisjakelulehtiä, Etelä-Saimaata sekä paikallisradiota. Moni tekee mielellään jutun tapahtumasta ilmaiseksi.

Mainostus

Aimo Ryökäleen palautteiden mukaan kukaan ei huomannut julkisille paikoille kiinnitettyjä mainoksia. Kannattaa miettiä, uhraako resursseja kauppojen ilmoitustaulujen kiertelyyn, vai panostaako lehtimainokseen. Lehtimainonta osoittautui Aimo Ryökäleen kohdalla tehokkaaksi! Aiemmin viikolla julkaistiin juttu, jossa valotettiin tapahtuman taustoja. Juuri ennen tapahtumaa Etelä-Saimaassa oli värikäs kuva. Myös Internetiin kannattaa laittaa ilmoitus (tapahtumat.ekarjala.fi sekä Facebookiin Saimaan Ladun sivuille. Facebookissa myös tapahtuman luominen auttaa tiedon leviämistä, kun kutsutut voivat kutsua lisää ihmisiä mukaan.)

Materiaalit

Jaetaanko tapahtumassa materiaalia Suomen Ladun toiminnasta, Metsämörri-toiminnasta, Saimaan Ladun toiminnasta ja tulevista retkistä? Mistä saadaan tapahtumassa jaettavat materiaalit? Materiaaleja voi kysellä Suomen

Ladulta, Nina Räikkeeltä (nina.raike@suomenlatu.fi). Esimerkiksi Metsämörrin juhlaviikon yhteydessä materiaalit sai veloituksetta.

Palautteet ja kehittäminen

Palautetta kannattaa aina kerätä. Myös omat havaintosi ovat tärkeitä! Palautetta kannattaa kerätä sekä yleisöltä että talkooväeltä, jotta saat kokonaisvaltaisemman kuvan. Palautteiden pohjalta voi laatia kehittämisideoita (risuja ja ruusuja), muista jakaa positiivinen palaute muiden kanssa! Purkutilaisuus on hyvä järjestää mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen, jolloin palautteet käydään läpi.

LIITE 2. Palautekyselylomake yleisölle

PALAUTEKYSELY RANTAROSVON AARRE -SEIKKAILUTAPAHTUMAAN

1. Mistä sait tietää tapahtumasta?

2. Oletko ollut mukana Saimaan Ladun toiminnassa

ennen tapahtumaa?.....Kyllä Ei

3. Haluatko osallistua Saimaan Ladun toimintaan **jatkossa**?....Kyllä Ei

4. Millaista liikuntaa haluaisit Saimaan Ladun järjestävän?

5. Mikä oli tänään parasta?

6. Mitä olisimme voineet tehdä toisin?

7. Yleisarvosana tapahtumalle (ympyröi paras vaihtoehto):

8. Vapaa sana:

LIITE 3. Palautekyselylomake talkooväelle

Mikä onnistui tänään?

Mitä olisit tehnyt toisin?

Millaisia terveisiä haluaisit lähettää muille talkoolaisille?

Millaisia terveisiä haluaisit lähettää Emmille?

Yleisarvosana päivästä (rasti paras vaihtoehto):

LIITE 4. Tapahtuman mainos

